

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС
НОРМАЛАРЫ**

Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**АВТОМОБИЛЬ КӨЛІГІН ЖӨНДЕУ ЖӘНЕ
ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ ЕТУ
КӘСПОРЫНДАРЫ**

**ПРЕДПРИЯТИЯ ПО РЕМОНТУ И
ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ
АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА**

**ҚР ҚН 3.03–06–2014
СН РК 3.03–06–2014**

**Ресми басылым
Издание официальное**

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің
Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер
ресурстарын басқару комитеті

Комитет по делам строительства, жилищно-коммунального
хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства
национальной экономики Республики Казахстан

Астана 2015

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 **ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «Монолитстрой-2011» ЖШС
- 2 **ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29-желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен 2015 жылғы 1-шілдеден бастап

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 **РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО «Монолитстрой-2011»
- 2 **ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 **УТВЕРЖДЕН (ы) И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства Национальной экономики Республики Казахстан от 29.12.2014 № 156-НҚ с 1 июля 2015 года.

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатысыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	IV
1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.....	3
4 МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАР.....	4
4.1 Нормативтік талаптардың мақсаты	4
4.2 Функционалдық талаптар	4
5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	5
5.1 Негізгі ережелер.....	5
5.2 Ғимараттардың сенімділігі мен орнықтылығын қамтамасыз ету бойынша талаптар	5
5.3 Өрт және басқа да апатты жағдайлар кезіндегі ғимараттың қауіпсіздігі.....	6
5.4 Пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша талаптар	8
5.4.1 Қала құрылысы талаптары.....	8
5.4.2 Көлемдік-жоспарлық шешімдерге қойылатын талаптар	10
5.4.2.1 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайы	10
5.4.2.2 Өндірістік-қойма үй-жайлары	11
5.4.2.3 Әкімшілік және тұрмыстық үй-жайлар	13
5.5 Кәсіпорындарға газ-балонды автомобильдерге қызмет көрсету бойынша қосымша талаптар	14
5.6 Инженерлік желілер мен жүйелерді жобалау.....	16
5.6.1 Сумен жабдықтау және канализация бойынша талаптар	16
5.6.2 Жылыту, желдету және ауа баптау бойынша талаптар	18
5.6.3 Электр техникалық құрылғылар	20
5.7 Пайдалану кезінде мүмкіндігі шектеулі топтар үшін қауіпсіздік пен қолжетімділікті қамтамасыз ету	21
5.8 Қоршаған ортаны қорғау	22
6 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ... 23	
6.1 Энергия тұтынуды азайтуға қойылатын талаптар	23
6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану.....	23

КІРІСПЕ

Құрылыс нормалары нормалаудың параметрлік әдісінің ережесіне сәйкес Қазақстан Республикасының құрылыс саласындағы нормативтік базаны реформалау шегінде әзірленді.

Осы құрылыс нормасында:

- нормативтік талаптар мақсаты;
- функционалдық талаптар;
- жұмыс сипаттамаларына қойылатын талаптар бар.

Осы құрылыс нормалары «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламентінің дәлелдемелік базасына кіретін нормативтік құжаттардың бірі болып табылады және құрылыс саласындағы халықаралық ынтымақтастықтағы техникалық кедергілерді жоюға бағытталған.

Осы құрылыс нормаларының талаптарын орындау үшін қолайлы шешімдер ҚР ҚН «Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарында» келтірілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
АВТОМОБИЛЬ КӨЛІГІН ЖӨНДЕУ ЖӘНЕ ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ ЕТУ
КӘСІПОРЫНДАРЫ

ПРЕДПРИЯТИЯ ПО РЕМОНТУ И ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ
АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Осы құрылыс нормалары автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау үшін орналастыруға, сәулет-жоспарлау шешіміне, инженерлік қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды белгілейді.

1.2 Осы құрылыс нормаларының талаптары бұдан әрі «кәсіпорын» деп аталатын, жылжымалы құрамды сақтауға, техникалық қызмет көрсетуге (ТҚ) және ағымдық жөндеуге (АЖ) арналған автомобиль көлігі кәсіпорындарының, төменде тізбеленген ғимараттар мен құрылыстардың мынадай түрлеріне: автокөлік кәсіпорындарына (АКК), олардың өндірістік және пайдалану филиалдарына, өндірістік автокөлік бірлестіктеріне (ӨАКБ), орталықтандырылған техникалық қызмет көрсету базасына (ОТҚБ), өндірістік-техникалық комбинаттарға (ӨТК), жылжымалы құрамды және орталықтандырылған мамандандырылған өндірістер (ОМӨ) бөлшектерін ағымдық жөндеу (АЖ) мен ағымдық қызмет көрсету үшін (АҚ) орталықтандырылған өндірістерге, жеңіл автомобильдерге техникалық қызмет көрсету станцияларына (ТҚКС), жылжымалы құрамды сақтауға арналған гараж-тұрақтарға, бензинмен, дизельдік отынмен, сығылған табиғи газбен және сұйытылған мұнай газымен жұмыс істейтін қозғалтқышы бар автомобильдерді қоса алғанда, жылжымалы құрамның барлық түрлерінің отын-жанармай құю пункттеріне (ОЖП) таратылады.

1.3 Осы құжат жол талғамайтын үлкен жүк көліктерін жөндеуге және техникалық қызмет көрсетуге арналған кәсіпорындарға, ғимараттар мен құрылыстарға, үй-жайларға, қалалық электр көлік құралдарына таратылмайды.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы құрылыс нормаларын қолдану үшін мынадай нормативтік құжаттар қажет:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 29 тамызда №796 қаулысымен бекітілген «Ғимараттарды, үй-жайларды және құрылыстарды автоматты түрде өрт сөндіру және автоматты өрт дабылымен, өрт кезінде адамдарға хабарлау және оларды эвакуациялауды басқару жүйелерімен жабдықтау жөніндегі талаптар» техникалық регламенті.

ҚР ҚН 3.03-06-2014

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 16 қаңтардағы № 14 қаулысымен бекітілген «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламенті.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 9 шілдедегі № 675 қаулысымен бекітілген «Автокөлік құралдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламенті.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 17 қарашадағы № 1202 қаулысымен бекітілген «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламенті.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 13 қаңтардағы № 44 қаулысымен бекітілген «Көлік құралдарына және жолаушыларға қызмет көрсету жөніндегі объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелері.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 11 наурыздағы № 309 қаулысымен бекітілген «Жолаушылар мен жүктерді тасымалдауға арналған көлік құралдарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелері.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 28 ақпандағы № 203 қаулысымен бекітілген «Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану» ережесі.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 24 қазандағы № 1355 қаулысымен бекітілген «Электр қондырғыларды орнату ережесі».

ҚР ҚН 1.01-01-2011 Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер. Негізгі ережелер.

ҚР ҚН 2.02-02-2012 Ғимараттар мен имараттардың өрт автоматикасы.

ҚР ҚН 2.04-01-2011 Табиғи және жасанды жарықтандыру.

ҚР ҚН 2.04-02-2011 Шудан қорғау.

ҚР ҚН 3.01-03-2011 Өнеркәсіптік кәсіпорындардың бас жоспарлары.

ҚР ҚН 3.01-01-2013 Қала құрылысы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және құрылысын салу.

ҚР ҚН 3.02-29-2012 Қоймалық ғимараттар.

ҚР ҚН 3.02-27-2013 Өндірістік ғимараттар.

ҚР ҚН 3.02-08-2013 Әкімшілік және тұрмыстық ғимараттар.

ҚР ҚН 4.01-01-2011 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

ҚР ҚН 4.01-03-2013 Сумен жабдықтау мен кәріздің сыртқы желілері және имараттары.

ҚР ҚН 4.02-01-2011 Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

ҚР ҚН 4.03-01-2011 Газ тарату жүйелері.

ҚР ҚН 4.04-07-2013 Электр-техникалық құрылғылар.

ҚР ҚН 5.01-02-2013 Ғимараттар мен имараттардың іргелері.

Ескертпе - Осы мемлекеттік нормативті пайдаланған кезде сілтеме құжаттардың әрекетін ағымдағы жылғы жағдай бойынша жыл сайын құрастырылатын «Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құқықтық және нормативтік-техникалық актілер тізбесі» ақпараттық тізімдемесі және ай сайын шығатын тиісті ақпараттық бюллетень-журнал бойынша тексерген жөн. Егер сілтеме құжат ауыстырылса (өзгерсе), онда осы нормативті пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) құжатты басшылыққа алу керек. Егер сілтеме құжат ауыстырусыз күшін жойса, онда оған сілтеме жасалған ереже осы сілтемеге қатысы жоқ бөлігіне қолданылады.

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы құрылыс нормаларында ҚР ҚН 1.01-011 бойынша терминдер, сондай-ақ тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер қолданылады:

3.1 Күнделікті қызмет көрсету (КҚ): Төмендегідей агрегаттардың күйін бақылау:

- автомобильдің әртүрлі жүйелерінің жұмысқа қабілеттігін көзбен шолып бақылау;
- ақаусыздығын және электр қондырғыларды (сигнализация, жарықтандыру, «әйнек тазартқыштар») реттеу;

- шығыс (отын, май, тежегіш сұйықтығы және т.б.) сұйықтықтарын бақылау.

3.2 Реборда: Дөңгелектер шеңберінің немесе дөңгелектің рельспен қозғалысы кезінде бағыттаушы қызметін атқаратын шкивтің немесе арқанның, кендір арқанның, шкив белдігінің шығыңқы бөлігі.

3.3 Көлік құралдарына техникалық қызмет көрсету станциясы: Көлік құралдарына қызмет көрсететін ұйымдар, автосервистер, сонымен қатар заңды тұлға немесе көлік құралдарына (трактордан басқа), тіркелетін көлік құралдарын және олардың құрама бөліктеріне техникалық қызмет көрсетуді немесе жөндеуді орындайтын жеке кәсіпкер.

3.4 Автокөлік құралына техникалық қызмет көрсету процесі: Істен шығу және ақаулықтардың туындау қатерін төмендету мақсатында реттілікті белгілеу арқылы жүзеге асатын автокөлік құралының техникалық күйін өзгерту бойынша әрекет ету номенклатурасымен регламенттелетін жиынтық.

3.5 ТҚ-1: Автомобиль көлігіне алғашқы техникалық қызмет көрсету, оған мынадай жұмыстар кіреді:

- болжамдық жұмыстар (ЕО);
- барлық шанақтың жиынтықтығы;
- ажырату басқышындағы бос жүріс жүйесінің герметикалығын, рульдік дөңгелекті, шарнирдегі саңылауларды, сондай-ақ кіндік темірлі қосылыстарды реттеу;
- құлыптардың (есік, капот, жүк салғыш) ақаусыздығы;
- бақылау-өлшеу аспаптарының жұмысы;
- амортизаторлар мен қалыптардың күйін, сондай-ақ шиналардағы қысым деңгейін тексеру.

3.6 ТҚ-2: Автомобиль көлігіне екінші техникалық қызмет көрсету, оған ТҚ-1 жұмыстары, сондай-ақ қозғалыс қауіпсіздігіне, майларды ауыстыруға жауап беретін тораптар мен агрегаттардың жұмысқа қабілеттігін қалпына келтіру жұмыстары кіреді.

Ескертпе – ТҚ-1, ТҚ-2 анықтамаларында жалпы жұмыс түрлері берілген. Жөндеу жұмыстары түрлерінің толық тізімі автомобиль көлігінің түріне сәйкес белгіленеді.

4 МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАР

4.1 Нормативтік талаптардың мақсаты

Нормативтік талаптардың мақсаты – автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының қауіпсіздігін, сенімділігін және пайдалану ұзақтығын

қамтамасыз ету, өрттің туындау және таралу ықтималдығын азайту, адамдардың өмірін, денсаулығын ортаның жағымсыз әсерлерінен қорғау және автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу процестерін жүзеге асыру барысында қоршаған ортаны қорғауды қамтамасыз ету.

4.2 Функционалдық талаптар

4.2.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалаған кезде механикалық қауіпсіздікті, ғимарат элементтерінің бұзылуын және барлық қызмет ету мерзімі ішінде конструкцияның орнықтылығын жоғалтудың алдын алуын қамтамасыз ету қажет.

4.2.2 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары өрт қауіпсіздігін, өрт залалын барынша азайтуды, қысқа мерзім ішінде өртті оқшаулауды және өрт күштері үшін ғимараттардың қолжетімділігі қамтамасыз етілетіндей жобалануы және салынуы тиіс.

4.2.3 Үй-жай шегіндегі эвакуациялау жолдары ондағы қолданылатын өрт сөндіру және түтінге қарсы қорғаныс құралдарын есепке алмай, адамдарды қауіпсіз эвакуациялауды қамтамасыз етуі тиіс.

4.2.4 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарында аумақты көркейту, сәулет-жоспарлық шешімдерді, санитарлық-гигиеналық талаптарды ескере отырып, пайдалану барысында адамдардың өмірі мен денсаулығын қорғауды қамтамасыз ететін жұмыстар үшін қажетті жағдайлар жасалуы тиіс.

4.2.5 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары және оның ішкі ортасы қызмет ету мерзімі ішінде онда адамдар болған кезде адамға жол бергісіз (физикалық, химиялық, биологиялық және басқа зиянды факторларды) әсерлерді көрсетпеуі тиіс.

4.2.6 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары және оның ішкі инженерлік жүйелері температураны, ылғалдылық пен ауа қозғалысының жылдамдығын, сондай-ақ қабырғалардың ішкі беттерінің температурасын қоса алғанда, қолайлы микроклиматты қамтамасыз етуі тиіс.

4.2.7 Ғимараттың қоршау конструкциялары үй-жайды жылу қорғанысымен және ылғалдан қорғауды қамтамасыз етуі тиіс, ал сумен қамтамасыз ету және канализация судың ағуы мен ластануларға жол бермеуі тиіс.

4.2.8 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарын қоса алғанда, барлық адамдардың мақсатына сәйкес орындарға кедергісіз мүмкіндігін қамтамасыз етуі қажет.

4.2.9 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарында энергияның барынша аз шығынын қамтамасыз ету мен қоршаған ортаны қорғау бойынша шараларды қарастыру қажет.

4.2.10 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарында жобалау және салу барысында табиғи ресурстарды тиімді пайдалану, су тұтынуды үнемдеу, құрылыс конструкцияларын, материалдар мен бұйымдарды қайталама қолдану қамтамасыз етілуі тиіс.

5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

5.1 Негізгі ережелер

5.1.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорнын жобалау, құрылыс және реконструкциялау «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар», «Автокөлік құралдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламенттерінің талаптарына, «Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесі», «Көлік құралдарына және жолаушыларға қызмет көрсету жөніндегі объектілерге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар», «Жолаушылар мен жүктерді тасымалдауға арналған көлік құралдарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережелерге, сондай-ақ осы құрылыс нормаларының және Қазақстан Республикасының аумағында жобалау мен салу ережелерін белгілейтін басқа да нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жүзеге асуы тиіс.

5.1.2 Техникалық қызмет көрсету және жөндеу процестерін жүргізу кезінде өндірістік үй-жайлардың (аудандардың) жұмыс аймақтары ауасындағы зиянды заттардың болуы шекті жол берілген шоғырдан аспауы тиіс.

5.1.3 Үй-жайлар және тексеру орлары, шұңқырлар мен тоннельдер таза болуы, бөлшектермен және әртүрлі заттармен үйілмеуі тиіс.

5.1.4 Автомобильге техникалық қызмет көрсететін және ағымдық жөндейтін жұмыс бекеттеріне арналған үй-жайлардың еденнен бастап шығып тұрған құрылыс конструкцияларының астына дейінгі биіктігі қызмет көрсетілетін автокөлік құралының биіктігіне, көтеру-көлік қондырғысының және жарықтандырудың қолдағы барына және түріне байланысты анықталады.

5.1.5 Табиғи және жасанды жарықтандыру, сонымен қатар өндірістік, қосалқы және тұрмыстық үй-жайлардағы жарықтылық деңгейі ҚР ҚН 2.04-01 талаптарына сәйкес келуі тиіс.

5.2 Ғимараттардың сенімділігі мен орнықтылығын қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.2.1 Көтергіш конструкциялардың механикалық беріктігі мен орнықтылығын Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес геотехникалық жағдайларды, өртке қарсы қорғанысты, сейсмикалық әсерлерді, іргетастарды ескере отырып қамтамасыз ету қажет.

5.2.2 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары ғимараттары мен құрылыстарының көтергіш конструкцияларын есептеу мен жобалау әдістеме мен қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жүзеге асырылуы тиіс.

5.2.3 Құрама конструкцияларды тасымалдау және жалпы автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының ғимараттары мен құрылыстарын салу барысында олардың пайдалану, оның ішінде монолиттік және құрама-монолиттік

қасиетін жол бергісіз төмендетуге, конструкциялардың зақымдануына немесе бүлінуіне жол берілмеу керек.

5.2.4 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының негіздері ҚР ҚН 5.01-02 талаптарына және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес жобалануы тиіс.

5.2.5 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалаған кезде төмендегідей факторларды ескеру керек:

- отқа төзімділігі және ұзақ мерзімділігі жөніндегі талаптарды анықтайтын ғимараттың пайдалану мақсаты және мерзімі; ғимаратты пайдалану жағдайлары (сыртқы және ішкі орта);

- құрылысты біріздендіру талаптары, конструкцияларды дайындау мен монтаж бойынша жергілікті мүмкіндіктер;

- жобаның экономикалық көрсеткіштері, сәулеттік-композициялық талаптар.

5.2.6 Біріздендірілген құрама элементтерден, жабын тіректері немесе ғимараттың қабатаралық аражабындар қызметін атқаратын ұстын торларынан тұрғызылған ғимаратты монтаждауды қамтамасыз ету қажет.

5.2.7 Тұрғын ғимараттар мен құрылыстардың астында орналастырылған автомобильдерді сақтау үй-жайларын дыбыс және діріл оқшаулауды қамтамасыз ету қажет.

5.2.8 Қабырға биіктігі бойынша еденнен бастап терезе ойықтарының төменгі қырын өндірістік үй-жайлар қондырғысын орналастырылатын габариттерге байланысты орналастыру керек.

5.3 Өрт және басқа да апатты жағдайлар кезіндегі ғимараттың қауіпсіздігі

5.3.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының өрт қауіпсіздігі «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар», «Ғимараттарды, үй-жайлар мен құрылыстарды автоматты түрде өрт сөндіру және автоматты өрт дабылымен, өрт кезінде адамдарға хабарлау және оларды эвакуациялауды басқару жүйелерімен жабдықтау жөніндегі талаптар» техникалық регламенттерінің талаптарына және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес болуы тиіс.

5.3.2 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету жөніндегі кәсіпорын конструкцияларының үстінгі бет қабаттарында, оның ішінде жабындарда, қасбеттерді, үй-жайлар мен эвакуациялау жолдарын әрлеу мен қаптауда пайдаланылатын құрылыс материалдарының өрт қауіптілігін шектеуді қамтамасыз ету.

5.3.3 Ғимараттар мен құрылыстардың оңтайлы конструктивтік және көлемдік-жоспарлық шешімдерін қабат пен секциялар, бөліктер арасындағы, сондай-ақ ғимараттар арасындағы өрттің қауіпті факторларының таралуына кедергі келтіретін үй-жайдың функционалдық мақсатын ескере отырып қабылдау қажет.

5.3.4 Өрт қауіпсіздігі жанбайтын және әлсіз жанатын материалдарды өртке қарсы қорғаныс жөніндегі конструктивтік шешімдермен үйлестіруде қолдану қамтамасыз етіледі.

5.3.5 Әрбір технологиялық жүйе үшін жарылу қаупін барынша төмендету бойынша шараларды қарастыру қажет.

5.3.6 Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында тез тұтанғыш және жанғыш лак-бояу материалдарын қолдану арқылы бояу және кептіру камераларын автоматты өрт сөндіру қондырғысымен жабдықталуы тиіс.

5.3.7 Өрт туындаған жағдайда, объектіде өртті оқшаулау мен өшіру үшін жабық үй-жайларға өрт бөлімшелерінің мүмкіндігі қамтамасыз етілуі тиіс.

5.3.8 Өрт сөндіру мақсаты үшін қолданылатын жолдарға, ғимараттарға, құрылыстарға, ашық қоймаларға, сыртқы өрт баспалдақтарына және су көздеріне өтетін жолдар мен кіре берістерді ҚР ҚН 3.01-01 талаптарына және Қазақстан Республикасының аумағындағы қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес өрт техникасының өтуі үшін бос болуын қамтамасыз ету керек.

5.3.9 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалаған, салған, пайдаланған кезде, өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, адамдарға залал тигізудің алдын алуға, өрттің таралуының, жанудың қарқындылығы мен ұзақтығына бағытталған шаралар кешенін қарастыру қажет.

5.3.10 Қауіпсіздік мақсатында эвакуациялық жолдар мен шығатын есіктер конструкциясының беріктігін, орнықтылығын және сенімділігін, эвакуациялау жолдарындағы әрлеудің жанғыштығын, жүру жолдарындағы биіктіктер өзгерісін, басқыштар көлемдерін, баспалдақтар, пандустар және басқалар еңісін нормалауды қамтамасыз ету қажет.

5.3.11 Шығатын есіктер жұмыс уақыты ішінде эвакуациялау қауіпсіздігін қамтамасыз етуі тиіс.

5.3.12 Эвакуациялау жолдарындағы есіктердің тиектері оларды ішінен кілтсіз еркін ашу мүмкіндігін қамтамасыз етуі тиіс.

5.3.13 Өрт сөндіру және өрт сигнализацияның автоматты қондырғылары ҚР ҚН 2.02-02 талаптарына сәйкес келуі тиіс.

5.3.14 Жобалау, салу кезінде халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарын қоса алғанда, адамдарды үй-жайдан сыртқа өртке қауіпсіз аймақтарға эвакуациялауды қамтамасыз ету мақсатында түтінге қарсы қорғаныс жүйесі, сондай-ақ өртті сәтті сөндіруге көмектесу қажет.

5.3.15 Ғимараттар мен үй-жайлардың автоматты өрт сигнализация жүйелерін қолданған кезде, жылу өрт хабарлағыштармен және жалын хабарлағыштармен жабдықтау керек.

5.3.16 Өрт хабарлағыштар өртке қарсы қорғаныс жүйелеріне қойылатын талаптарды қамтамасыз ететіндей (іске қосылу уақыты бойынша) орналасуы тиіс, бұл жағдайда хабарлағыштар арасындағы арақашықтықты ҚР ҚН 2.02-02 талаптарына және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес қабылдау қажет.

5.3.17 Өрт туралы хабарлау және адамдарды эвакуациялауды басқару жүйелері (бұдан әрі - ХЭБЖ) өрт қауіпсіздік талаптарына және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес орындалуы тиіс. Ғимаратта немесе құрылыста өрт туындаған жағдайда, ХЭБЖ барлық эвакуациялау уақыты ішінде жұмыс істеуі тиіс.

5.3.18 Өртке қарсы су құбыры жоқ елді мекендерден тыс және елді мекендерде орналасқан желілік жанармай құю бекеттерінде өрт сөндіру үшін өрт сөндірудің алғашқы құралдарын қарастыру қажет.

5.3.19 Жөндеу және техникалық қызмет көрсету жөніндегі кәсіпорындар өрт қауіпсіздігі талаптарына және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес бастапқы өрт сөндіру құралдарымен (өрт сөндіргіштер, құм, шелек және т.б.), өрт сигнализациясымен, автоматты өрт сөндіру құралдарымен жабдықталуы тиіс.

5.4 Пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.4.1 Қала құрылысы талаптары

5.4.1.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын елді мекендердің бекітілген бас жоспарларының ережелерін, толық жоспарлар жобаларын сақтай отырып, ҚР ҚН 3.01-01, ҚР ҚН 3.01-03, сондай-ақ қоршаған ортаны қорғау саласында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес орналастыру қажет.

5.4.1.2 Автокөлік кәсіпорындары және өндірістік автокөлік бірлестіктерінің аумақтарында екі функционалдық - пайдалану және өндірістік аймақ қарастыру керек.

5.4.1.3 Пайдалану аймағын жылжымалы құрамды қабылдауды, шығаруды және ауысымаралық сақтауды ұйымдастыру, күнделікті қызмет көрсетуді (КК) және басқа да ілеспелі жұмыстар өндірісі мақсатында қамтамасыз ету қажет.

5.4.1.4 Өндірістік аймақтарда ТҚ-1, ТҚ-2 өндірісі және жылжымалы құрамды ағымдағы жөндеуге арналған ғимараттар мен құрылыстарды орналастыру қажет.

5.4.1.5 Кәсіпорын аумағына пайдалану және өндірістік аймақты өзара орналастыру әкімшілік-тұрмыстық үй-жайлардан жұмыс орындарына және кері қарай қозғалыс кезінде қызметкерлер (жүргізушілер және өндірістік жұмысшылар) ағымын бөлуді қамтамасыз етуі тиіс.

Кәсіпорын аумағында қолданыстағы құрылыс нормаларына сәйкес қоршау болуы тиіс.

5.4.1.6 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жалпы қолданатын екі өтетін жолмен шектелген жер теліміне орналастырған кезде, негізгі кіре беріс қоршауын қозғалыс қарқындылығы аз жол жағынан қарастыру керек.

5.4.1.7 Автомобильдерді уақытша сақтауға арналған ашық алаңға оларды орналастыру кезінде өтетін жолдарды және автомобильдер арасындағы арақашықтықты қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес белгілеу керек.

5.4.1.8 Кәсіпорындарды жол желісіне қосуды жоспарлаған кезде, негізгі ғимарат пен басқа да құрылыстардың (автожанармай құю, қойма үй-жайлары) технологиялық реттілікпен орналасуын, ішкі көлік жолдарының, тұрақтардың, жасыл көшеттердің қажеттілігін, сондай-ақ жол қозғалысына әсер ете алатын кәсіпорынның кейінгі даму мүмкіндігін ескеру керек.

Қала құрылысы жағдайы жер телімі пішіміне, кіре беріс пен шыға беріс жолдарды ұйымдастыру сипатына ықпал етуі тиіс.

5.4.1.9 Алаңдар және жылжымалы құрамды сақтауға және күтуге арналған шатырлардан бастап тұрғын және қоғамдық ғимараттарға дейінгі арақашықтық қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қабылдануы тиіс.

5.4.1.10 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының аумақтық шекараларынан бастап тұрғын үйлерге, әлеуметтік маңызды объектілерге, жер телімдерінің шекараларына дейінгі арақашықтықты қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қабылдау керек.

5.4.1.11 Гараж-тұрақтардан, жеңіл автомобильдердің тұрағына арналған ашық алаңдардан, сонымен қатар техникалық қызмет көрсету станцияларынан бастап тұрғын үйлер мен қоғамдық ғимараттарға дейінгі арақашықтықты ҚР ҚН 3.01-01 бойынша қабылдау керек.

5.4.1.12 Автокөлік кәсіпорындары мен өндірістік бірлестіктер аумағында орналастырылған бензин мен дизельдік отынға арналған жанармай құю бекеті өзінің құрамына мынадай құрылыстарды қарастыруы тиіс:

- жанармай сақтауға арналған жерасты резервуарларды;
- үлестіру колонкаларын орналастыруға арналған арал;
- отын-жанармай құю бекеттерін басқару пульттерін орналастыруға арналған павильонды.

5.4.1.13 Жанармай құю бекеті павильонынан шығатын жол үлестіру колонкасына қарама-қарсы жақта қарастырылуы тиіс.

5.4.1.14 Жанармай құю бекеттерінде автомобиль цистерналарынан жанармай құюға арналған жерасты резервуарларына өтетін жол қарастыру керек.

5.4.1.15 Жанармайға арналған жерасты резервуарының аузында қабылдау және өлшеу құрылғыларына еркін жақындауды қамтамасыз ету үшін алаң қарастыру керек.

5.4.1.16 Үлестіру колонкаларына, резервуарлар алаңдарына келетін жолдардың жабыны мұнай өнімдерінің әсеріне төзімді болатындай жобаланады.

5.4.1.17 Кәсіпорынның жер телімін көшеге барынша жақын орналастыру және көлік желісіне бағдарлау керек.

5.4.2 Көлемдік-жоспарлық шешімдерге қойылатын талаптар

5.4.2.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары ғимараттары мен құрылыстарының көлемдік-жоспарлық және конструктивтік шешімдерін өндірістік қуаттылықты және технологиялық процесті (техникалық қызмет көрсету бойынша жұмыс көлемі, техникалық қызмет көрсету және жөндеу постыларының саны, сондай-ақ жұмыс істеушілер саны) ескере отырып, ережелерге және қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қабылдау керек.

5.4.2.2 Кәсіпорын аумағына кіре беріс жол және жалпы қолданылатын жол бағыты бойынша шыға беріс жол болуы тиіс.

5.4.2.3 Шыға беріс және кіре беріс жолдарды, оның ішінде жерасты гараж-тұрақтарды жобалау барысында ғимараттан арақашықтық ҚР ҚН 3.01-01 талаптарына және басқа да қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес болуы тиіс.

5.4.2.4 Жерасты гараж-тұрақтарға дәрет сұйықтықтарын және улы, жұқпалы қалдықтарды және жанар-жағармай материалдарын тасымалдауға арналған автомобильдерді сақтауға жол берілмейді.

5.4.2.5 Жобалау барысында нормативтік-техникалық құжаттар талаптарын ескере отырып, автомобильдер мен ғимарат элементтері арасындағы нормаланған арақашықтықтар сақталуы тиіс.

5.4.2.1 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайы

5.4.2.1.1 Қоғамдық ғимараттарға жапсарлас және кіріктіріме жылжымалы құрамды сақтау үй-жайлары үшін дербес инженерлік коммуникацияларды (желдеткіштер, су құбырлары, электр желілері және т.б.) орналастыруды қарастыру керек.

5.4.2.1.2 Көп қабатты ғимараттарда жылжымалы құрамды жылжыту үшін рампаларды немесе еңіс аражабындарды қарастыру керек.

5.4.2.1.3 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларында қабырғаларды бойлай дөңгелек ұрғыш құрылғылар қарастыру керек, оларға автомобильдер шет жағынан және бойлай орнатылады.

5.4.2.1.4 Жылжымалы құрамды сақтау қарастырылған кәсіпорын ғимараттарындағы техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу үй-жайлары автомобильдердің транзиттік қозғалысынсыз (оқшауланған рампаларсыз) тек бірінші және соңғы қабаттарға орналастырылуы мүмкін.

5.4.2.1.5 Жертөле және цокольдық қабаттарда орналасқан жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларда тікелей сыртқа шығатын бөлінген шығатын жолдарды қарастыру керек.

5.4.2.1.6 Жылжымалы құрамның кіруіне және шығуына арналған сыртқы қақпалар көлемдерін Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттарға сәйкес жақындау габариттерін ескере отырып қабылдау керек.

5.4.2.1.7 Жеке оқшауланған үй-жайларда төменде аталғандарды тасымалдау үшін жылжымалы құрамның мынадай топтарының әрқайсысын сақтау қарастырылуы тиіс:

- а) улы материалдарды;
- б) жұқпалы материалдарды;
- в) жанар-жағармай материалдарын;
- г) дәретхана сұйықтықтарын және қоқыстарды.

5.4.2.1.8 Жобаның технологиялық бөлігімен белгіленген жылжымалы құрамды техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстарының жеке түрлерін немесе топтарын орындау үшін олардың өртке қарсы қауіптілігін және санитарлық талаптарын ескере отырып, ғимараттың отқа төзімділік деңгейіне байланысты өртке қарсы арақабырғалар және аражабындар бар жеке үй-жайды қарастыру керек.

5.4.2.1.9 (в) топты жылжымалы құрамды сақтайтын үй-жайларда өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін төмендегілерді қарастыру керек:

- осы үй-жайларды сағатына кемінде бір рет ауаны алмастыра отырып, табиғи желдетуді қамтамасыз ету арқылы сыртқы қабырғаларға орналастыру;
- соратын желдеткішті орналастыру;
- жарылыс қауіпті шоғырланым пайда болғанда және соратын желдеткіш жұмыс істеген кезде үй-жайға кіретін (шығатын) жолдардың алдына газ талдауыштардан жарық және дыбыстық сигнализацияны орналастыру.

5.4.2.2 Өндірістік-қойма үй-жайлары

5.4.2.2.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша кәсіпорындардың өндірістік үй-жайлары ҚР ҚН 3.02-27 және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жобаланауы тиіс.

5.4.2.2.2 Бояу жұмыстарын орындауға арналған үй-жайларды Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жобалау керек.

5.4.2.2.3 Дәретхана сұйықтықтарын және қоқысты, улы, жұқпалы, жанар-жағармай материалдарын тасымалдайтын автомобиль көлігін жөндеудің пост жұмыстарын және техникалық қызмет көрсетуді жасау үшін қолданыстағы құрылыс нормаларының талаптарына жауап беретін сақтауға арналған жеке үй-жайларды қарастыру керек.

5.4.2.2.4 Тағам өнімдерін тасымалдауға арналған көлік құралдары үшін олардың сыртын (кабинасы, шасси және трансмиссия) жуғаннан кейін шанақтарды санитарлық өңдеудің жеке постыларын қарастыру керек. Химикаттарды сақтау және шанақтарды санитарлық өңдеуге арналған жуғыш ерітінділерді дайындау үшін жеке үй-жайды қарастыру керек.

5.4.2.2.5 Технологиялық процесс бойынша қозғалтқыш жұмысы қарастырылатын автомобильдерді жөндеу және оларға қызмет көрсету постылары пайдаланған газдарды қайтаруға арналған жергілікті қондырғылармен жабдықталуы тиіс.

5.4.2.2.6 I, II және III категориялы автомобильдерге қызмет көрсету бойынша кәсіпорындардың ағымдағы қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу жұмыстарының өндірістік-қойма үй-жайларын бір ғимаратқа орналастыру керек.

5.4.2.2.7 Көлік құралдарын сақтауға арналған үй-жайларды автомобильдерді жөндеу және оларға техникалық қызмет көрсету өндірістік-қойма үй-жайларымен кәсіпорынның бір ғимаратына орналастыруға жол беріледі.

5.4.2.2.8 Автомобиль көлігін жөндеу және оған техникалық қызмет көрсету жөніндегі кәсіпорындарда қойма үй-жайларын жобалаған кезде ҚР ҚН 3.02-29 талаптарын ескеру керек.

5.4.2.2.9 Қуаттандыру жүйелерінің аспаптарын жөндеу бойынша жұмыстарды жарылыс-өрт және өрт қауіпсіздігі бойынша Д категориялы бір үй-жайда жүргізуге жол беріледі.

5.4.2.2.10 Төменде әрбір тармақшада көрсетілген қосалқы бөлшектер мен материалдарды сақтау үшін «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің талаптарын ескере отырып, ғимараттың отқа төзімділік деңгейіне

байланысты өртке қарсы арақабырғалар мен аражабындар бар жеке үй-жай қарастыру керек:

- а) қозғалтқыштар, агрегаттар, тораптар, бөлшектер, өртке қауіпті емес материалдар, металдар, аспаптар, бағалы қалдықтар (түсті металл және т.б.);
- б) автомобиль шиналары (камералар және дөңгелек қаптар);
- в) майлау материалдары;
- г) лак-бояу материалдары;
- д) қатты жанатын материалдар (қағаз, картон, шүберек).

5.4.2.2.11 Автомобильдерді жөндеуге және оларға техникалық көмек көрсетуге арналған үй-жайлар көлік құралдары дөңгелегінің астына орнатылатын кері дөңгелеуге қарсы тіректермен, технологиялық қажеттілікке және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттарға сәйкес сақтандыру тіреуіштерімен (құлақшалар, тумбалар) және көтергіш тірегінің табандарына арнайы тіреуіштермен жабдықталуы тиіс.

5.4.2.2.12 Көлік құралдарын бояу және кептіру постыларына жеткізуді қозғалтқыш іске қосылмайтындай және ұшқындар түзілмейтіндей тәсілдермен қарастыру керек.

5.4.2.2.13 Стартерлік аккумулятор батареяларын жөндеу бойынша жұмыстарды өндіру үшін:

- жөндеу және зарядтау;
- қышқылдарды сақтау;
- электролитті дайындау үшін үш үй-жай қарастыру керек.

5.4.2.2.14 Тұйық тексеру жыраларында қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында көлік құралдарының дөңгелектері үшін тіреулер құрылғысын қарастыру керек.

5.4.2.2.15 Жарылыс-өрт және өрт қауіпі бойынша А категориялы зарядтау үй-жайларын отқа төзімділігі IV категориядан кем емес ғимараттарға орналастыру керек.

5.4.2.2.16 Дәнекерлеу жұмыстарын орындауға арналған учаскелер орталық газбен жабдықтаумен қамтамасыз етілуі тиіс.

5.4.2.2.17 Газ коммуникациясының аралық төсемі дәнекерлеу учаскесі үй-жайының шектерінде ғана қарастырылуы тиіс.

5.4.2.2.18 Ленталы конвейерлермен жабдықталған жыралардан басқа тексеру жыраларында және эстакадаларда барлық ұзындығы бойынша бағыттау жағының немесе автомобильдердің жыраға немесе оның қозғалысы кезінде эстакададан құлауының алдын алатын басқа құрылғылар болуы тиіс.

5.4.2.2.19 Тексеру жыралары сору-тарту желдеткіштерімен жабдықталуы тиіс.

5.4.2.2.20 Тексеру жыраларының көлемі технологиялық қондырғыларды қолданатын көлік құралының түріне байланысты анықталуы тиіс.

5.4.2.2.21 Жаңа және пайдаланған майларға арналған ыдыстарды, оларды тасымалдауға арналған сорғы жабдығын орналастыратын майлау материалдарын сақтауға арналған үй-жайды тікелей сыртқа шығатын есігі бар ғимараттың сыртқы қабырғасына жобалау керек.

5.4.2.2.22 Ұсталық-жаншу және дәнекерлеу учаскелері жанбайтын материалдардан дайындалған қабырғалары және едендері бар үй-жайларға орналастырылуы керек.

5.4.2.2.23 Жыралардың, шұңқырлардың, орлардың немесе тоннельдердің қабырғалары ашық реңді керамикалық такталармен қапталуы тиіс.

5.4.2.2.24 Технологиялық процеске сәйкес зиянды заттардың (газдың, шаңның, булардың), сондай-ақ жылу мен шудың бөлінуі орын алатын жалпы өндірістік үй-жайлардағы жұмыс учаскелерін жеке оқшауланған үй-жайларға орналастыру керек.

5.4.2.3 Әкімшілік және тұрмыстық үй-жайлар

5.4.2.3.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының әкімшілік және тұрмыстық үй-жайларын жобалаған кезде ҚР ҚН 3.02-08 және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттар талаптары сақталуы тиіс.

5.4.2.3.2 Әкімшілік және тұрмыстық үй-жайлардың құрамы мен ауданын автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету жөніндегі өндірістік қызметкерлер санын ескере отырып анықтайды.

5.4.2.3.3 Жүргізушілерді рейс алдында және рейстен кейін тексеру, диспетчер, кәсіптік бейімдеу кабинеті, бақылау-өткізу пункті механиктерінің үй-жайлары автокөлік кәсіпорындарының әкімшілік үй-жайларына жатады, оларды жобалау барысында құрылыс нормаларын сақтау керек.

5.4.2.3.4 Адамдар өмірінің қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында кәсіпорындарда емдеу-профилактикалық жұмыстарды жүргізуді қамтамасыз ету қажет, сондай-ақ денсаулық орталықтары мен кабинеттерін, рейс алдында және рейстен кейін тексеру кабинеттерін қарастыру керек. Қажет жағдайда медпункттер мен дәріханаларды қарастыру керек.

5.4.2.3.5 Жүргізушілерді рейс алдында және рейстен кейін тексеру кабинетін жол құжаттарын ресімдеуге және беруге арналған үй-жайдың жанына орналастыру керек.

5.4.2.3.6 Кәсіпорын басшылары және олардың орынбасарлары кабинеттерінің жанынан қабылдау бөлмелерін қарастыру керек.

5.4.2.3.7 Жүргізушілердің сырт киімдерін сақтау үшін қызмет көрсететін және олардың санына тең ілгіштердегі орындар мөлшері бар киім сақтайтын орындар қарастырылуы тиіс.

5.4.2.3.8 Диспетчерлік кабинетті жол құжаттарын ресімдеуге арналған үй-жаймен (жүргізуші кабинетімен) шектес орналастыру қажет.

5.4.2.3.9 Жүргізушілер мен кондукторлардың уақытша демалатын үй-жайдың ауданы 2 қабаттан аспайтын әкімшілік немесе тұрмыстық ғимараттарда орналастырылуы тиіс.

5.4.2.3.10 Кәсіпорындардағы жиналыс өткізетін залдардың сыйымдылығын аса көп ауысымда жұмыс істейтін жүргізушілер мен кондукторларды ескере отырып қабылдау керек.

5.4.2.3.11 Көп қабатты тұрмыстық, әкімшілік және өндірістік үй-жайлардағы санитарлық тораптар әрбір қабатта болуы тиіс.

5.4.2.3.12 Санитарлық торапқа кіре беріс жерлер өздігінен жабылатын есігі бар тамбур арқылы қарастырылуы тиіс.

5.4.2.3.13 Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету мен жөндеу постылары жұмыстарының аймақтарында жұмыс істейтіндер үшін демалу, психологиялық жеңілдену, жылыту және салқындалу үшін үй-жайлар қарастырылады.

5.5 Кәсіпорындарға газ-балонды автомобильдерге қызмет көрсету бойынша қосымша талаптар

5.5.1 Газ-балонды автомобильдерге қызмет көрсету бойынша кәсіпорындар аумағында сұйытылған мұнай газын құю немесе балондарды кейінгі жанғыш емес (инертті) газдан газсыздандыру (үрлеу) арқылы сығылған табиғи газды шығару үшін жанбайтын материалдардан жасалған шатыр астындағы алаңды қарастыру керек. Алаңды өндірістік және қосымша ғимараттарға қатысты кәсіпорынның ық жағына орналастыру керек.

5.5.2 Газ-балонды автомобильдерге қызмет көрсету бойынша кәсіпорындарда автомобильдің газсыздандырылған бос балондарын қаттауға арналған жанбайтын материалдардан жасалған шатыр астындағы алаңды қарастыру керек.

5.5.3 Газ-балонды автомобильдерді жерасты гараж-тұрақтарда сақтауға жол берілмейді.

5.5.4 Газ-балонды автомобильдерді сақтау, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының, диагностикалау және реттеу жұмыстарының үй-жайларында сығылған табиғи газдың немесе сұйытылған мұнай газының Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттарда берілген мәндерден асатын мөлшерде ағуына байланысты апатты жағдайларда төмендегідей шаралар қарастырылуы тиіс:

- газ ортасының автоматты бақылау жүйесінің құрылғысы;
- үй-жайларды және олардың барлық эвакуациялау жолдарын апатты жарықтандыру құрылғысы;
- тұрақты табиғи желдету жағдайларын жасау.

5.5.5 Көп қабатты ғимараттарда аталған үй-жайлар сұйытылған мұнай және сығылған табиғи газдың осы үй-жайларға түсу мүмкіндігінің мөлшеріне байланысты жоғарыда аталған жүйелермен жабдықталуы тиіс.

5.5.6 Табиғи газбен жұмыс істейтін автокөлік құралдарын жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының үй-жайларын және құрылыстарын жобалау жарылыс-өрт және өрт қаупі бойынша үй-жайлар мен ғимараттардың категориялары, жарылуға қауіпті және өрт қауіпті аймақтар кластарының қолданыстағы тізімінде көрсетілген шектеу талаптарын ескере отырып жүзеге асуы тиіс.

5.5.7 Газ-балонды автомобильдерге қызмет көрсету бойынша кәсіпорындардың құрамында төмендегілер болуы тиіс:

- газ-баллон жабдығының герметикалығын тексеру постысы;
- сығылған табиғи газды шығару немесе сұйытылған көмірсутек газын құю және балондарды газсыздандыру постысы;
- газсыздандырылған бос балондарды сақтауға арналған үй-жай немесе ашық алаң;
- жанбайтын үрлемелі газы бар толтырылған және бос балондарды сақтауға арналған жанбайтын материалдардан жасалған металл шкафтар немесе шатырлар;
- сығылған газдарға арналған газгольдер және (немесе) автомобиль жанармай балондарын босату жүзеге асырылатын сұйытылған көмірсутек газына арналған резервуарлар;

- реттеу, диагностикалау және тікелей автомобильдерде қуаттандырудың газ жүйесіне қызмет көрсету бойынша басқа жұмыстар постысының үй-жайы немесе алаңы;

- сығылған табиғи газбен немесе сұйытылған көмірсутекті газбен жүретін газ-балонды автомобильдерді сақтауға арналған ашық алаң.

5.5.8 Қалыпты режимдегі газ-баллон автомобильдерін сақтауға және техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу, диагностикалау және реттеу жұмыстарының постыларына арналған үй-жайларда бір реттік ауа алмастыру көлемінде үнемі жұмыс істейтін табиғи желдеткішті ескере отырып, бензинмен немесе дизельдік отынмен жүретін автомобильдер қозғалтқыштарының жұмыс істеу жағдайына есептелген механикалық жалпы алмасатын сору-тарту желдеткішін қарастыру керек.

5.5.9 Сору желдеткішінің барлық жүйелері жарылудан қорғалуы тиіс.

5.5.10 Ауаны қайта айналдыру арқылы тарту желдеткішінің жүйесін жобалауға жол берілмейді.

5.5.11 Соратын желдету камераларының үй-жайларында табиғи желдеткішті қарастыру керек.

5.5.12 Сақтау үй-жайларына қызмет көрсететін желдету камералары және техникалық қызмет көрсету және көлік құралдары постыларының, газ-баллон автомобильдерін диагностикалау және реттеу жұмыстарының шегінде тартатын жүйелердің ауа өткізгіштеріне кері клапандар құрылғысын қарастыру керек.

5.5.13 Газ ортасын автоматты бақылау жүйесімен сұйытылған мұнай газымен жұмыс істейтін қозғалтқыштар бар автомобильдерді пайдаланатын кәсіпорындарда кәсіпорын аумағына орналастыратын сумен жабдықтау және канализацияның сорғы станцияларының терендетілген үй-жайлары, желдету үшін желдеткіш жүйелерін автоматты қосу бойынша шараларды орындау арқылы автомобильдерді жуудан аққан сарқын суларды тазалау үй-жайлары қабылдау резервуарларымен жабдықталуы тиіс.

5.5.14 Сұйытылған мұнай газымен жұмыс істейтін қозғалтқыштар бар автомобильдерге арналған жоғарыда аталған үй-жайлардан бөлек, ойықтар немесе ойықтар жоқ қабырғалармен үй-жайдың электр жабдығы газ ортасын бақылау жүйесі іске қосылған кезде, тиісінше үй-жайдың электр қондырғысымен бір уақытта сөндірілуі тиіс.

5.5.15 Желдету жүйесінде үй-жайдың сыртында эвакуациялық шыға берісте орналасқан қашықтықтан іске қосу құрылғысы болуы тиіс.

5.5.16 Ауыр жарылыс қауіпті газдардың түсуі ықтимал үй-жайлардағы газ ортасын бақылау жүйесі іске қосылған кезде, жұмыс істеп тұрған жүйелер мен қондырғылардың қуаттандырылуы жүзеге асатын трансформаторлық шағын станциялар, тарату және топтық қалқандар үй-жайларын Қазақстан Республикасының электр қондырғыларын орнату ережелеріне және басқа да қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес жобалау керек.

5.5.17 Дыбыстық сигнализация ғимараттағы барлық жұмыс істеп тұрған газ ортасын автоматты бақылау жүйесінің іске қосылғандығы туралы хабарламаны қамтамасыз етуі тиіс. Жарық сигнализациясы жобамен үй-жайларда, сондай-ақ іргелес үй-жайлардың кіре беріс жағында және адамдар тәулік бойы тұрақты келетін үй-жайларда (күзет үй-жайы, диспетчерлік бөлме және т.б.) қарастырылуы тиіс.

5.5.18 Алаңдарда және сақтау үй-жайларында, жөндеу және техникалық қызмет көрсету, сұйытылған мұнай газымен жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар көлік

құралдарын диагностикалау және реттеу жұмыстарының постыларында жерасты құрылыстары: жертөлелерді, автомобильдердің ашық тұрақтарына арналған калориферлік камераларды, арналарды, шұңқырларды, тексеру жыраларын, тоннельдерді, шұңқырлардан басқа құдықтарды, автомобильдерді жуу учаскесіне орналастыруға жол берілмейді.

5.5.19 Сұйытылған мұнай газымен жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдерге қызмет көрсету бойынша кәсіпорындарда сарқын суларды бұру үшін мыналарды қарастыру керек:

- жергілікті тазалау құрылысындағы автомобильдерді жуу құбырында гидроқақпақтарды;

- жаңбыр суына арналған канализация желісін қалалық желіге қосар алдында гидроқақпақтары бар құдықтарды.

5.5.20 Соратын желдеткішті табиғи жолмен, тартатын желдеткішті газ ортасын автоматты бақылау жүйесі іске қосылғанда қосылатын жасанды жолмен жобалау керек. Тартатын желдеткішті ауаны қыздырмай орналастыруға жол беріледі.

5.5.21 Сұйытылған мұнай газымен жұмыс істейтін қозғалтқыштары бар автомобильдерді сақтауға арналған ашық алаңдарға су құбыры және канализация құдықтарын орналастыруды ҚР ҚН 4.03-01 талаптарына сәйкес орындау керек.

5.5.22 Сұйытылған мұнай газына арналған балондарды газсыздандырудың сорғы-компрессорлық бөлімінің және учаскесінің үй-жайларын ҚР ҚН 4.03-01 талаптарына сәйкес жобалау керек.

5.6 Инженерлік желілер мен жүйелерді жобалау

5.6.1 Сумен жабдықтау және канализация бойынша талаптар

5.6.1.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын сумен жабдықтауды және канализацияны жобалаған кезде ҚР ҚН 4.01-03 және ҚР ҚН 4.01-01 талаптар сақталуы тиіс.

5.6.1.2 Жылжымалы құрамды аралас парктің ашық алаңында сақтаған кезде, сыртқы өрт сөндіруге жұмсалған су шығынын әрбір категория үшін көлік құралдарына белгіленген орташа арифметикалық норма бойынша автомобильдердің жалпы саны үшін анықтау керек.

5.6.1.3 Жуу процесінің соңғы кезеңінде жеңіл автомобильдерді және автобустарды жуу үшін айналмалы сумен жабдықтау жүйесін қолдану кезінде техникалық су құбырында ішуге жарамды сапалы су болмаған жағдайда, жаңа техникалық сумен олардың шанақтарының сыртқы беттерін жууды қарастыру керек.

5.6.1.4 Тамақ өнімдерін тасымалдайтын автомобильдерді санитарлық өңдеу постыларынан ағын суларды тазалау үшін тұрмыстық канализация желісіне ішуге жарайтын сападағы сумен шаю кезінде артық суды ығыстыру арқылы кері сумен жабдықтаудың өздігінен тазалау құрылыстарын қарастыру керек.

5.6.1.5 Дәретхна сұйықтықтарын және қоқысты, улы және жұқпалы материалдарды тасымалдайтын автомобильдерді жуудан ағын суларды тазалау үшін тазалағанан кейін

тұрмыстық канализация желісіне ығыстыру арқылы тазалау құрылыстарын қарастыру керек.

5.6.1.6 Құрамында мұнай өнімдері, тетраэтилқорғасын, өлшенген заттар, бояу, қышқылдар мен сілтілер бар өндірістік ағын сулар жергілікті қондырғыларда сыртқы канализация желісіне түскенге дейін тазалануы тиіс.

5.6.1.7 Автомобильдерге техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының канализация жүйесі бөлек болуы және шаруашылық-тұрмыстық, өндірістік және жаңбыр канализациясының желілерінен тұруы тиіс.

5.6.1.8 Өрт сөндіруге жұмсалған судың есептік шығынын анықтаған кезде, автомобильдерді, бөлшектерді және технологиялық қондырғыларды жууға, душ қабылдауға, едендерді жууға және аумақты суаруға жұмсалған су шығынын ескеру керек.

5.6.1.9 Су сапасына қойылатын бірдей талаптардың және суға түсетін ластану сипаттамасы бойынша жақын технологиялық процестер үшін жылжымалы құрамды жуу, агрегаттарды, тораптарды және бөлшектерді жуу, жылжымалы құрамды бояу үшін жекелеген тұйықталған циклдер түрінде айналым сумен жабдықтау жүйесін қарастыру керек.

5.6.1.10 Өндірістік сумен жабдықтау үшін ішуге жарайтын сападағы суды техникалық су құбыры болмаған жағдайда және айналымды сумен жабдықтау жүйесін орнатудың орынсыз негіздемесі кезінде, ерекшелік түрінде қолдануға жол беріледі.

5.6.1.11 Өндірістік ағын суларды (құрамында мұнай бар, құрамында бояу бар және құрамында жуғыш ерітінділер бар) жергілікті тазалағыш құрылыстарға беретін құбырларда гидроқақпақтарды қарастыру керек.

5.6.1.12 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларының, автомобильдерді майлармен толтыру постыларын қоса алғанда, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының едендерін жуған ағын суларды жылжымалы құрамды жуатын айналымды сумен жабдықтау жүйесінің тазалағыш құрылыстарын суғаруға немесе жаңбыр канализациясына жіберу керек.

5.6.1.13 Кәсіпорынның канализациялық желісін және тазалағыш құрылыстарын автомобильдерді жуғаннан және жылжымалы құрамды бояуға дайындау постыларынан ағын сулардың түсуі кезінде бітеліп қалудан қорғау үшін арнайы құрылғыларды, науаларды (үй-жай шектерінде), құдықтарды немесе қорғаныш торлары бар шұңқырларды қарастыру керек.

5.6.1.14 Жүргізетін құбырға резервуардағы ең жоғары (жоғарғы) және ең төменгі (төменгі) су деңгейіне байланысты үздіксіз автоматты толтыруды қамтамасыз ету үшін электромагнитті вентильді орнату керек.

5.6.1.15 Мұнай өнімдерін жинауға арналған бак қалқымалы құйғыштар арқылы бұрып апаратын құбыр бойынша бакқа құйылатын мұнай өнімдерінің ағынсыз гидроциклондарында қалқымалы өнімдердің жиналуын қамтамасыз етуі тиіс.

5.6.1.16 Жылжымалы құрады сақтау үй-жайларының, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының едендерін жуған ағын суларды қабылдауға арналған траптар мен құдықтарды және ашық сақтау алаңынан беткі ағын суларды қабылдауға арналған жаңбырды қабылдау құдықтарын автомобильдер арасындағы жолдар мен өткелдерге орналастыру керек.

5.6.1.17 Автокөлік құралдарын жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының аумағындағы алаңдар мен өтетін жолдардан беткі ағын сулардың аса ластанған бөлігін тазалауға арналған тазалағыш құрылыстарды ағын суларды қабылдауға есептеу керек.

5.6.1.18 Жанармай толтыру пунктiнен беткі ағын суларды бұруды жергілікті тазалағыш құрылыстарды орналастырмай-ақ гидробекітпесі бар қабылдау құдығы арқылы кәсіпорынның жаңбыр канализациясы желісінде жүргізу керек.

5.6.1.19 Өндірістік ағын суларды айдауға арналған сорғы станцияларын суды беру сенімділігі бойынша III категорияға жатқызу керек.

5.6.1.20 Автомобильдерді шаюға қажетті суды жіберу үшін, егер осы мақсат үшін жуу қондырғыларында сорғылар қарастырылмаса, судың су құбыры желісінен келуі көрсетілсе, дербес сорғылар орнатылуы тиіс.

5.6.1.21 Беткі ағын суларды тазалауды кәсіпорынның барлық аумағындағы беткі ағын сулардың жиналуын қамтамасыз ететін реттеуші резервуарларға ағын суларды жинау шартымен жылжымалы құрамды жуудан болатын ағын сулар үшін тазалау құрылыстарында жүргізуге жол беріледі.

5.6.1.22 Тазартылған беткі ағын сулар айналымды сумен жабдықтау жүйесін толтыру үшін қолданылуы тиіс.

5.6.2 Жылыту, желдету және ауа баптау бойынша талаптар

5.6.2.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарына жылытуды және желдетуді жобалаған кезде ҚР ҚН 4.02-01 және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын осы құрылыс нормаларының талаптары сақталуы тиіс.

5.6.2.2 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларының, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының үй-жайларында төмендегілерді қолдану арқылы жылытуды қарастыру керек:

- жұмыстан тыс уақытта рециркуляциялауға ауысатын тарту желдеткіші;
- ауа-жылыту агрегаттары;
- ауа-жылу шымылдығы;
- тырналанбаған тегіс беті бар жергілікті қыздыру аспаптарымен жылытудың су жүйесі.

5.6.2.3 Рециркуляциялау арқылы жұмыс істейтін желдету және ауамен жылыту жүйелерінде өрт кезінде автоматты және қашықтықтан орталықтандырылған ажыратқыш болуы тиіс (барлық ғимараттың көлемінде).

5.6.2.4 Өрт-жарылыс қауіпті буларды бөліп шығаратын жанғыш заттар бар үй-жайларға және жұмыс аймақтарына табиғи немесе мәжбүрлі сору-тарту желдеткіші орнатылуы тиіс.

5.6.2.5 Адамдардың көп санына сәйкес уақыт кезеңінде желдету жүйесі толық жүктемемен жұмыс істеуі тиіс.

5.6.2.6 Желдету және ауамен жылыту жүйелерінде тамбур-шлюздерге қызмет ететін жүйелерден басқа, өрт кезінде автоматты және қашықтықтан орталықтандырылған ажыратқышы болуы тиіс.

5.6.2.7 Аталған жүйелердің қашықтықтан орталықтандырылған ажырату құрылғысын ауаны рециркуляциялау үй-жайларынан тыс, ғимараттан шығатын эвакуациялық шыға берістерге жақын орналастыру керек.

5.6.2.8 Ауа-жылу шымылдықтарын қосу және сөндіру автоматты орнатылған қақпалар аймағында немесе қақпаларды ашу тетігінен жүзеге асуы тиіс.

5.6.2.9 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайларының, техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының үй-жайларында ауа ортасының талап етілген шарттарын қамтамасыз ету үшін кәсіпорынның жұмыс режимін және жобаның технологиялық бөлігінде орнатылған зиянды бөлінетін заттар мөлшерін есепке ала отырып, механикалық себеппен жалпы алмасатын сору-тарту желдеткішін қарастыру керек.

5.6.2.10 Деңгейлері бір-бірінен және рампалардан оқшауланған көп қабатты гараж-тұрақтарда автомобильдерді сақтауға арналған үй-жайлардың сору және тарту желдеткішінің жүйелері (желдеткіш және ауа өткізгіштер) әрбір қабатта жеке болуы тиіс.

5.6.2.11 Жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу постыларының үй-жайларында ауаны жалпы алмасатын желдеткіш жүйелерімен шығаруды тексеру жыраларынан сорып шығаруды ескере отырып, тепе-тең жоғарғы және төменгі аймақтардан қарастыру керек. Тартылатын ауаның жұмыс аймағына және тексеру жырасына берілуі шашыраңқы. Тексеру жыраларын жалғайтын шұңқырларға және тоннельдерге берілуі өтетін жыралардан шығу үшін қарастырылған.

5.6.2.12 Жылжымалы құрамды сақтау үй-жайы үшін ауамен жылыту желдеткішінің жүйелерін басқа мақсаттағы ұқсас жүйелерден бөлек жобалау керек.

5.6.2.13 Көлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу үй-жайларында және автомобиль қозғалтқыштарының жұмысына байланысты постылардағы жылжымалы құрамның жанармай толтыру пункттерінде жергілікті сорғыштарды қарастыру керек.

5.6.2.14 Автомобильдерді жуу үй-жайларында ауаны соруды жоғары аймақтан жұмыс аймағына келіп түсу арқылы қарастыру керек.

5.6.2.15 Аталған үй-жайларда жұмыстарды қауіпсіз жүргізу үшін ауа алмасудың еселігі жұмыстарды өндіру жобасымен анықталады.

5.6.2.16 Посты үй-жайларында жергілікті сорғыштарды қарастыру керек.

5.6.2.17 Бояу және аккумуляторлық бөлімдерді (учаскелерді) орналастыруға арналған үй-жайлардың соратын желдеткіш жүйелерін өзара және басқа үй-жайлардың соратын желдеткіш жүйелерімен біріктіруге жол берілмейді.

5.6.2.18 Соратын шахталардың конструкциясы өртке қарсы автоматика жүйесінен басқарылатын және үй-жайлардың шыға берісінде орналасқан қашықтықтан қолмен басқарылатын отты ұстайтын клапандарды орнату есебінен түтіннің бір қабаттан екінші қабатқа кіру мүмкіндігін болдырмауы тиіс.

5.6.3 Электр техникалық құрылғылар

5.6.3.1 Автокөлік құралдарын жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша кәсіпорындарда электр техникалық құрылғыларды жобалауды ҚР ҚН 4.04-07 талаптарына және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес жүзеге асыру керек.

5.6.3.2 Автомобильдерге қызмет көрсету кәсіпорындарының электр техникалық құрылғыларын жобалау барысында электр қондырғыларды орнату ережесінің және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын осы құрылыс нормаларының талаптары сақталуы тиіс.

Ескертпе – Ғимараттар мен құрылыстарды инженерлік жабдықтау жүйелерінің (автоматты сигнализация, өрт сөндіру, түтінді шығару және басқалары) сенімділігін категорияға бөлу тиісті нормалар талаптарымен анықталады.

5.6.3.3 Өрт кезінде адамдарға хабарлау және оларды эвакуациялауды басқару жүйесі өрт сигнализациясы немесе өрт сөндірудің автоматты қондырғысымен қалыптасқан командалық сигналмен автоматты түрде қосылуы тиіс.

5.6.3.4 Автоматты өрт сөндіру қондырғыларымен сақтау үй-жайлары, техникалық қызмет көрсету постылары және көлік құралдары (жуу постыларынан басқа), диагностикалау және жылжымалы құрамның реттеу жұмыстарының постылары жабдықталуы тиіс.

5.6.3.5 Газ ортасын бақылау датчиктерін ғимараттар мен құрылыстардың үй-жайларына орналастыруды қолданыстағы құрылыс нормаларына және Қазақстан Республикасының аумағындағы басқа да нормативтік құжаттарға сәйкес қарастыру керек.

5.6.3.6 Бояу жұмыстарын, бояуды дайындау және лак-бояу материалдарын сақтау үй-жайларында автоматты өрт сөндіруде тиісті нормалар талаптарын ескеру керек.

5.6.3.7 Химикаттарды және жанатын материалдарды, сондай-ақ агрегаттарды және жанатын ыдыстағы (қаптамадағы) бөлшектерді сақтауға арналған қойма үй-жайлары ҚР ҚН 2.02-02 сәйкес автоматты өрт сөндіру қондырғыларымен жабдықталуы тиіс.

5.6.3.8 Жасанды жарықтандыру барлық үй-жайларда қарастырылуы тиіс.

5.6.3.9 Тексеру жыраларының текшелеріне орнатылған шамдар механикалық зақымданулардан қорғалуы тиіс.

5.6.3.10 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалаған кезде дәліздерді, негізгі өтетін жолдарды және адамдарды эвакуациялау үшін қызмет ететін баспалдақтарды эвакуациялық жарықтандыру қажет.

5.6.3.11 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарының аумақтарына жасанды жарықтандыруды орналастырған кезде жақын арада орналасқан ғимараттың терезесіне тікелей сәулелердің және ақ дақтардың түсуінің алдын алу керек.

5.6.3.12 Үй-жайдың алыс тереңдігіне тиісті жарық беру үшін ленталы немесе тұтас шынылауды қолдану керек.

5.7 Пайдалану кезінде мүмкіндігі шектеулі топтар үшін қауіпсіздік пен қолжетімділікті қамтамасыз ету

5.7.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын және іргелес аумақты жобалаған кезде мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін мақсатты жету орындарына қысқа жолмен бару қолжетімді болуы тиіс.

5.7.2 Халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары жүретін жолдарда үй-жайлардағы деңгей айырмасын болдырмау керек, ал еден биіктігі қатты алмасқан жағдайда, құлаудан қорғау үшін қоршаулар қою керек.

5.7.3 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау, салу және пайдалану барысында халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарына арналған кіре беріс алдына алаң қарастыру керек, сонымен қатар атмосфералық жауын-шашыннан қорғау керек.

5.7.4 Эвакуация жолдарына автоматты немесе жартылай автоматты есікті орналастыру, оны кең ашылатын жаймалары бар ойықтармен қайталау керек.

5.7.5 Есіктер халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін барынша қолайлы және қауіпсіз болуы тиіс.

5.7.6 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау, салу барысында кіре беріс баспалдақтар барлық ашық жағынан тұтқалары бар пандустармен жабдықталуы тиіс.

5.7.7 Пандустарды жобалау барысында қозғалыс жолдарындағы барлық көлденең еңістерді ескеру керек, сонымен қатар тиісті параметрлерден аспауы тиіс.

5.7.8 Жаяу жүргіншілер өткелдеріндегі жиек пандустар жаяу жүргіншілерге арналған аймақ шектерінде толықтай орналасуы тиіс және өтетін жол бөлігіне шықпауы тиіс.

5.7.9 Жаяу жүргіншілер жолдарын, тротуарлардың және пандустардың төсемі қатты материалдардан, тегіс, бұдырлы, саңылаусыз, қозғалыс кезінде дірілдемейтін, сондай-ақ сырғанаудың алдын алатын, аяқ киім табанының, қосымша жүру құралдары тіректерінің және ылғал мен қар кезінде кресло-арба дөңгелектерінің қатты қиюласуын сақтайтын болуы тиіс.

5.7.10 Қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарына арналған стационарлық жабдық элементтері сенімді бекітілуі тиіс. Сонымен қатар жабдықтың бекіту элементтері, реттегіштер, иінтіректер және т.б. қондырғылардың конструктивтік жазықтығынан шықпауы тиіс.

5.8 Қоршаған ортаны қорғау

5.8.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын орналастыру кезінде жақын және алыс жердегі экологиялық, демографиялық және объектілерді пайдаланудың басқа салдарлары ескерілуі және оны сақтаудың артықшылығын, биологиялық және ландшафтық әртүрлілікті сақтау арқылы қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптарды орындау қамтамасыз етілуі тиіс.

5.8.2 Қоршаған ортаны қорғау саласында белгіленген талаптарды орындауды қамтамасыз ететін ластаушы заттар шығарындыларын және лақтырындыларын, қалдықтарды тазалау, зарарсыздандыру және пайдалану бойынша техникалық құралдармен жабдықталмаған ғимараттарды пайдалануға тыйым салынады.

5.8.3 Атмосфераны ластаулардан қорғау жөніндегі шараларды қарастыру, технологиялық процестерге сәйкес газдар мен шаңдар көп жиналатын орындардағы цехтарға газ-шаң тұтқыш қондырғыларды орнату қажет.

5.8.4 Мұнай өнімдерінің ағын сулармен бірге табиғи су қоймаларына түсуінің алдын алу мақсатында жуу пункттері қалалық сумен жабдықтау және канализация жүйесіне қосылуы тиіс.

5.8.5 Су канализацияға түсер алдында су тазалау қондырғысында тазалаудан өтуі тиіс.

5.8.6 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары аумақтың аэрация жағдайын және атмосфералық ауаның санитарлық-гигиеналық нормаларын қамтамасыз етуді ескеру арқылы жобалануы тиіс.

5.8.7 Ландшафт жоспарларына су, топырақ, биологиялық әртүрлілік, энергетикалық ресурстар, ауаның сапасы және қоғам мүддесіндегі басқа да табиғи ресурстар сияқты табиғи ресурстарды енгізілуі тиіс.

5.8.8 Ағаштар отырғызу кезінде климаттық жағдайларды, топырақ түрін, жауын-шашын көлемін, жел бағытын, өсімдіктер күтімін ескеру керек.

5.8.9 Өндірістік үй-жайларда және ашық тұрақ аумақтарында жанар-жағармай материалдары, антифриз ағатын техниканы пайдалануға жол берілмейді. Қолданылған майланған шүберекті, пайдаланған майларды жинауды және оларды тапсыруды ұйымдастыру қажет.

5.8.10 Сыртқы шу көздерінің шу сипаттамаларын, үй-жайға кіретін дыбыс деңгейін, оларды төмендетудің талап етілген шамасын ескеру, ҚР ҚН 2.04-02 және қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес шараларды және шудан қорғау құралдарын анықтау керек.

6 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

6.1 Энергия тұтынуды азайтуға қойылатын талаптар

6.1.1 Ғимараттарды жылыту немесе салқындатуға энергия ресурстарын үнемдеу үшін бастапқы талаптар қорғаныс конструкциялардың жылу оқшаулағыштарын айтарлықтай жақсарту болып табылады.

6.1.2 Автомобильдерді жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын жобалау барысында ғимараттың энергиялық тиімділігін арттыру мақсатында:

- механикалық желдету жүйесін жылуды регенерациялау құралдарымен жабдықтау;
- ғимараттың сыртқы беттеріндегі жылу шығынын төмендету;
- терезелерді ауыстыру;
- конструкциялардың басқа сыртқы элементтерінің (қабырғалары, шатырлары) жылу оқшаулауын жақсарту;
- ескі ғимараттарды жаңарту қажет және т.б.

6.1.3 Энергияны тиімді қолдануды қамтамасыз ету үшін ғимараттың қоршау конструкциялары энергияны үнемдеу материалдарынан жасалуы тиіс.

6.1.4 Ғимаратты автоматтандыру жүйесі жылумен, желдетумен және салқындатумен, ыстық және суық сумен, жарықпен тиімді басқаруды қамтамасыз етеді, бұл пайдалану тиімділігін арттырады және шығындарды төмендетеді.

6.1.5 Ғимараттың энергетикалық тиімділігін жетілдіру кезінде үй-жайдың ішіндегі, сонымен қатар жергілікті климаттық жағдайлар назарға алынуы тиіс және экономикалық тиімділікті ескеру керек. Бұл шаралар ғимараттың басқа техникалық талаптарына, сонымен қатар олардың жалпыға ортақтығына, қауіпсіздігіне және мақсатты қолданылуына әсер етпеуі тиіс.

6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану

6.2.1 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындары табиғат пайдалану саласындағы Қазақстан Республикасының нормативтік-техникалық құжаттарының талаптарына сәйкес табиғи ресурстарды тиімді пайдалануды ескеру керек.

6.2.2 Су тұтынуды қысқарту, айналым және қайталама сумен жабдықтау жүйесін қолдануды ұлғайту, өнімсіз шығындарды және су шығынын азайту, ластанған ағын сулардың ағуын төмендету және тоқтату, ағын суларды тазалау және басқалар сияқты су ресурстарын тиімді пайдалану бойынша шараларды ескеру керек.

6.2.3 Автомобиль көлігін жөндеу және техникалық қызмет көрсету кәсіпорындарын, сондай-ақ оның аумақтарын жобалау, салу және пайдалану барысында табиғи ортаны қалпына келтіру, табиғи ресурстарды тиімді пайдалану бойынша шаралар қарастырылуы.

ӘОЖ 656.13.07

МКЖ 91.040.99

Түйінді сөздер: автомобильдер кәсіпорындары, пост, техникалық тексеру, жөндеу, тұрақтар, табиғи газ, қызмет көрсету, резервуар.

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ.....	3
4 ЦЕЛЬ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ.....	4
4.1 Цель нормативных требований	4
4.2 Функциональные требования	4
5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ.....	5
5.1 Основные положения	5
5.2 Требования по обеспечению надежности и устойчивости зданий.....	5
5.3 Безопасность зданий при пожарах и других аварийных ситуациях.....	6
5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации	8
5.4.1 Градостроительные требования	8
5.4.2 Требования к объемно-планировочным решениям.....	9
5.4.2.1 Помещения хранения подвижного состава	10
5.4.2.2 Производственно-складские помещения.....	11
5.4.2.3 Административные и бытовые помещения.....	13
5.5 Дополнительные требования для предприятий по обслуживанию газобаллонных автомобилей	14
5.6 Проектирование инженерных сетей и систем	17
5.6.1 Требования по водоснабжению и канализации	17
5.6.2 Требования по отоплению, вентиляции и кондиционированию	19
5.6.3 Электротехнические устройства	20
5.7 Обеспечение безопасности и доступности для маломобильных групп при эксплуатации.....	21
5.8 Охрана окружающей среды.....	22
6 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ.....	23
6.1 Требования к сокращению энергопотребления.....	23
6.2 Рациональное использование природных ресурсов.....	24

ВВЕДЕНИЕ

Строительные нормы разработаны в рамках реформирования нормативной базы строительной отрасли Республики Казахстан в соответствии с положениями параметрического метода нормирования.

Настоящие строительные нормы содержат:

- цели нормативных требований;
- функциональные требования;
- требования к рабочим характеристикам.

Настоящие строительные нормы являются одним из нормативных документов доказательной базы технического регламента «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий» и направлены на устранение технических барьеров в международном сотрудничестве в области строительства.

Приемлемые решения для выполнения требований настоящих строительных норм приведены в СП РК «Предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта».

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ

СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**ПРЕДПРИЯТИЯ ПО РЕМОНТУ И ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ
АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА**

ENTERPRISES ON REPAIR AND MAINTENANCE OF MOTOR VEHICLES

Дата введения - 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящие строительные нормы устанавливают требования к размещению, архитектурно-планировочному решению, инженерному обеспечению для проектирования предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта.

1.2 Требования настоящих строительных норм распространяются на следующие типы перечисленных ниже зданий и сооружений, предприятий автомобильного транспорта, именуемые в дальнейшем «предприятия», предназначенные для хранения, технического обслуживания (ТО) и текущего ремонта (ТР) подвижного состава: автотранспортные предприятия (АТП), их производственные и эксплуатационные филиалы, производственные автотранспортные объединения (ПАТО), базы централизованного технического обслуживания (БЦТО), производственно-технические комбинаты (ПТК), централизованные производства для текущего обслуживания (ТО) и текущего ремонта (ТР) подвижного состава централизованных специализированных производств (ЦСП), станции технического обслуживания легковых автомобилей (СТОА), гаражи-стоянки для хранения подвижного состава, топливозаправочные пункты (ТЗП) всех типов подвижного состава, включая автомобили с двигателями, работающими на бензине, дизельном топливе, сжатом природном газе и сжиженном нефтяном газе.

1.3 Данный документ не распространяется на предприятия, здания и сооружения, помещения, предназначенные для ремонта и технического обслуживания внедорожных большегрузных, городских электрических транспортных средств.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящих строительных норм необходимы следующие нормативные документы:

Технический регламент «Требование по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализацией, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре», утвержденный постановлением Правительства Республики Казахстан от 29 августа 2008 года № 796.

Технический регламент «Общие требования к пожарной безопасности», утвержденный постановлением Правительства Республики Казахстан от 16 января 2009 года № 14.

Проект, окончательная редакция

Технический регламент «Требования к безопасности автотранспортных средств» утвержденный от 9 июля 2008 года № 675.

Технический регламент «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», утвержденный постановлением Правительства Республики Казахстан от 17 ноября 2010 года № 1202.

Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к объектам по обслуживанию транспортных средств и пассажиров», утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 13 января 2012 года № 44.

Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к транспортным средствам для перевозки пассажиров и грузов» утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 11 марта 2012 года № 309.

Правила технической эксплуатации автотранспортных средств, утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 28 февраля 2008 года № 203.

Правила устройства электроустановок, утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 24 октября 2012 года № 1355.

СН РК 1.01-01-2011 Государственные нормативы в области архитектуры, градостроительства и строительства. Основные положения.

СН РК 2.02-02-2012 Пожарная автоматика зданий и сооружений.

СН РК 2.04-01-2011 Естественное и искусственное освещение.

СН РК 2.04-02-2011 Защита от шума.

СН РК 3.01-03-2011 Генеральные планы промышленных предприятий.

СН РК 3.01-01-2013 Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских населенных пунктов.

СН РК 3.02-29-2012 Складские здания.

СН РК 3.02-27-2013 Производственные здания.

СН РК 3.02-08-2013 Административные и бытовые здания.

СН РК 4.01-01-2011 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

СН РК 4.01-03-2013 Наружные сети и сооружения водоснабжения и канализации.

СН РК 4.02-01-2011 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

СН РК 4.03-01-2011 Газораспределительные системы.

СН РК 4.04-07-2013 Электротехнические устройства.

СН РК 5.01-02-2013 Основания зданий и сооружения.

Примечание - При пользовании настоящим государственным нормативом целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационному каталогу «Перечень нормативных правовых и нормативно-технических актов в сфере архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», составляемому ежегодно по состоянию на текущий год и соответствующему ежемесячно издаваемому информационному бюллетеню-журналу. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящих строительных нормах применяются термины по СН РК 1.01-01, а также следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Ежедневное обслуживание (ЕО): Контроль состояния следующих агрегатов:

- визуальный контроль различных систем автомобиля на работоспособность;
- исправность и регулировка электрооборудования (сигнализация, освещение, «дворники»);
- контроль за расходными жидкостями (топливо, масло, тормозная жидкость и т.д.).

3.2 Реборда: Выступающая часть обода колеса или шкива, служащая направляющей при движении колеса по рельсам или каната, троса, ремня по шкиву.

3.3 Станция технического обслуживания транспортных средств: Организация по обслуживанию транспортных средств, автосервиса, а также юридическое лицо или индивидуальный предприниматель, выполняющие техническое обслуживание или ремонт транспортных средств (за исключением тракторов), буксируемых транспортных средств и их составных частей.

3.4 Процесс технического обслуживания автотранспортного средства: Совокупность регламентированных по номенклатуре действий по изменению технического состояния автотранспортного средства, осуществляемых с установленной периодичностью с целью снижения риска возникновения отказов и неисправностей.

3.5 ТО-1: Первое техническое обслуживание автомобильного транспорта, в него входят:

- работы, предполагающие (ЕО);
- комплектность всего кузова;
- регулировка герметичности систем свободного хода педали сцепления, рулевого колеса, зазоров в шарнирах, а так же шкворневых соединениях;
- исправность замков (дверные, капот, багажник);
- работа контрольно-измерительных приборов;
- проверка состояния амортизаторов и колодок, а также уровень давления в шинах.

3.6 ТО-2: Второе техническое обслуживание автомобильного транспорта, в него входят работы ТО-1, а также восстановление работоспособности узлов и агрегатов, отвечающих за безопасность движения, замена масла.

Примечание – В определениях ТО-1, ТО-2 приведены общие виды работ. Более полный перечень видов ремонтных работ устанавливается в соответствии с типом автомобильного транспорта.

4 ЦЕЛЬ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

4.1 Цель нормативных требований

Цель нормативных требований – обеспечение безопасности, надежности и долговечности эксплуатации предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта, уменьшение вероятности возникновения и распространения пожара, защита жизни, здоровья людей от неблагоприятных воздействий среды и обеспечение охраны окружающей среды при реализации процессов технического обслуживания и ремонта автотранспортных средств.

4.2 Функциональные требования

4.2.1 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо обеспечивать механическую безопасность, предотвращение разрушения элементов зданий и потери устойчивости конструкций в течение всего срока службы.

4.2.2 Предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны быть спроектированы и построены таким образом, чтобы обеспечивалась пожарная безопасность, минимизация ущерба от пожара, локализация пожара в кратчайшие сроки и доступность зданий для пожарных сил.

4.2.3 Эвакуационные пути в пределах помещения должны обеспечивать безопасную эвакуацию людей без учета применяемых в нем средств пожаротушения и противодымной защиты.

4.2.4 В предприятиях по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны создаваться необходимые условия для работы, обеспечивающие защиту жизни и здоровья людей в процессе эксплуатации, с учетом благоустройства территории, архитектурно-планировочных решений, санитарно-гигиенических требований.

4.2.5 Предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта и его внутренняя среда не должны оказывать недопустимые воздействия на человека (физических, химических, биологических и иных вредных факторов) в течение срока его службы при пребывании в нем людей.

4.2.6 Предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта и его внутренние инженерные системы должны обеспечивать благоприятный микроклимат, включая температуру, влажность и скорость движения воздуха, а также температуру внутренних поверхностей стен.

4.2.7 Ограждающие конструкции зданий должны обеспечивать теплозащиту и влагозащиту помещений, а системы водоснабжения и канализации не должны допускать утечек и загрязнений.

4.2.8 Необходимо обеспечить беспрепятственный доступ всех людей, включая маломобильные группы населения, к местам в соответствии с их назначением.

4.2.9 В предприятиях по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо предусматривать мероприятия по обеспечению минимального расхода энергии и охраны окружающей среды.

4.2.10 В предприятиях по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта в процессе проектирования и строительства должно обеспечиваться рациональное использование природных ресурсов, экономия водопотребления, повторное применение строительных конструкций, материалов и изделий.

5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ

5.1 Основные положения

5.1.1 Проектирование, строительство и реконструкция предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны осуществляться в соответствии с требованиями технических регламентов «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», «Требования к безопасности автотранспортных средств», «Правила технической эксплуатации автотранспортных средств», санитарных правил «Санитарно-эпидемиологические требования к объектам по обслуживанию транспортных средств и пассажиров», «Санитарно-эпидемиологические требования к транспортным средствам для перевозки пассажиров и грузов», а также настоящих строительных норм и других нормативных документов, устанавливающих правила проектирования и строительства на территории Республики Казахстан.

5.1.2 Содержание вредных веществ в воздухе рабочих зон производственных помещений (площадок) при проведении процессов технического обслуживания и ремонта не должно превышать предельно допустимые концентрации.

5.1.3 Помещения и осмотровые канавы, траншеи и тоннели должны содержаться в чистоте, не загромождаться деталями и различными предметами.

5.1.4 Высота помещения для рабочих постов технического обслуживания и текущего ремонта автомобиля от пола до низа выступающих строительных конструкций должна определяться в зависимости от высоты обслуживаемого автотранспортного средства, наличия и типа подъемно-транспортного оборудования и оснащения.

5.1.5 Естественное и искусственное освещение, а также уровень освещенности в производственных, вспомогательных и бытовых помещениях должны соответствовать требованиям СН РК 2.04-01.

5.2 Требования по обеспечению надежности и устойчивости зданий

5.2.1 Необходимо обеспечить механическую прочность и устойчивость несущих конструкций с учетом геотехнических условий, противопожарной защиты, сейсмических воздействий, фундаментов в соответствии с требованиями действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

5.2.2 Расчет и проектирование несущих конструкций зданий и сооружений предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны осуществляться по методике и требованиям действующих нормативных документов.

5.2.3 В процессе транспортировки сборных конструкций и в целом строительства зданий и сооружений предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта следует не допускать повреждений или разрушений конструкций, недопустимого ухудшения их эксплуатационных свойств, в том числе и монолитных и сборно-монолитных.

5.2.4 Основания предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны быть спроектированы согласно требованиям СН РК 5.01-02 и других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

5.2.5 При проектировании предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобилей следует учитывать следующие факторы:

- назначение и срок эксплуатации здания, определяющие требования по огнестойкости и долговечности, условия эксплуатации здания (внешняя и внутренняя среда);

- требования унификации строительства, местные возможности по изготовлению и монтажу конструкций;

- экономические показатели проектов, архитектурно-композиционные требования.

5.2.6 Необходимо обеспечить монтаж зданий из унифицированных сборных элементов, сеток колонн, которые служат опорами покрытия или междуэтажного перекрытия зданий.

5.2.7 Помещения для хранения автомобилей, размещаемых под жилыми зданиями и сооружениями, необходимо обеспечить звуко- и виброизоляцией.

5.2.8 Нижнюю грань оконных проёмов от пола по высоте стен необходимо располагать в зависимости от габаритов, размещаемых вдоль стен оборудования производственных помещений.

5.3 Безопасность зданий при пожарах и других аварийных ситуациях

5.3.1 Пожарная безопасность предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должна соответствовать требованиям технических регламентов «Общие требования к пожарной безопасности», «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализацией, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре» и других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

5.3.2 Обеспечить ограничение пожарной опасности строительных материалов, используемых в поверхностных слоях конструкций предприятий по ремонту и обслуживанию автомобильного транспорта, в том числе кровель, отделок и облицовок фасадов, помещений и путей эвакуации.

5.3.3 Необходимо принять рациональные конструктивные и объемно-планировочные решения зданий и сооружений с учетом функциональных назначений помещений, препятствующие распространению опасных факторов пожара между этажами и секциями, отсеками, а также между зданиями.

5.3.4 Пожарная безопасность обеспечивается применением негорючих и слабогорючих материалов в сочетании с конструктивными решениями по противопожарной защите.

5.3.5 Необходимо для каждой технологической системы предусматривать меры по максимальному снижению взрывоопасности.

5.3.6 В целях обеспечения пожарной безопасности окрасочные и сушильные камеры с применением легковоспламеняющихся и горючих лакокрасочных материалов подлежат оборудованию автоматической установкой пожаротушения.

5.3.7 В случае возникновения пожара на объекте должен быть обеспечен доступ пожарным подразделениям в закрытые помещения для локализации и тушения пожара.

5.3.8 Дороги, проезды и подъезды к зданиям, сооружениям, открытым складам, наружным пожарным лестницам и водоисточникам, используемым для целей пожаротушения, следует обеспечить свободными для проезда пожарной техники в соответствии с требованиями СН РК 3.01-01 и других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

5.3.9 При проектировании, строительстве, эксплуатации предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо предусмотреть комплекс мероприятий, направленных на обеспечение пожарной безопасности, предотвращение причинения вреда людям, распространения пожара, интенсивности и продолжительности горения.

5.3.10 В целях безопасности необходимо обеспечить прочность, устойчивость и надежность конструкций эвакуационных путей и выходов, нормирование горючести отделки на путях эвакуации, перепадов высот на путях движения, размеров ступеней, уклона лестниц, пандусов и др.

5.3.11 Выходы должны обеспечивать безопасность эвакуации в течение рабочего времени.

5.3.12 Запоры на дверях эвакуационных путей должны обеспечивать возможность их свободного открывания изнутри без ключа.

5.3.13 Автоматические установки пожаротушения и пожарной сигнализации должны соответствовать требованиям СН РК 2.02-02.

5.3.14 При проектировании, строительстве необходимы системы противодымной защиты в целях обеспечения эвакуации людей, включая и маломобильные группы населения, из помещений наружу в пожаробезопасные зоны, а также содействия успешному тушению пожара.

5.3.15 При использовании автоматических систем пожарной сигнализации здания и помещения следует оборудовать тепловыми пожарными извещателями и извещателями пламени.

5.3.16 Пожарные извещатели должны размещаться таким образом, чтобы обеспечить выполнение требований (по времени срабатывания) к системам противопожарной защиты, при этом расстояния между извещателями необходимо принимать в соответствии с требованиями СН РК 2.02-02 и других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

5.3.17 Системы оповещения о пожаре и управления эвакуацией людей (далее СОУЭ) должны выполняться в соответствии с требованиями пожарной

безопасности и других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан. При возникновении пожара в здании или сооружении СОУЭ должны функционировать в течение всего времени эвакуации.

5.3.18 На линейных топливозаправочных пунктах, располагаемых вне населенных и в населенных местах, где отсутствует противопожарный водопровод, для тушения необходимо предусматривать первичные средства пожаротушения.

5.3.19 Предприятия по ремонту и техническому обслуживанию должны быть оборудованы первичными средствами пожаротушения (огнетушители, песок, ведра и т.п.), пожарной сигнализацией, автоматическими средствами пожаротушения в соответствии с требованиями пожарной безопасности и других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации

5.4.1 Градостроительные требования

5.4.1.1 Предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобилей необходимо размещать с соблюдением положений утвержденных генеральных планов населенных пунктов, проектов детальной планировки в соответствии с СН РК 3.01-01, СН РК 3.01-03, а также других действующих нормативных документов в области охраны окружающей среды.

5.4.1.2 На территории автотранспортных предприятий и производственных автотранспортных объединений следует предусматривать две функциональные зоны - эксплуатационную и производственную.

5.4.1.3 Эксплуатационную зону необходимо обеспечить в целях организации приема, выпуска и междусменного хранения подвижного состава, производства ежедневного обслуживания (ЕО) и других сопутствующих им работ.

5.4.1.4 В производственных зонах необходимо размещать здания и сооружения для производства ТО-1, ТО-2 и текущего ремонта подвижного состава.

5.4.1.5 Взаимное расположение эксплуатационной и производственной зон на территории предприятия должно обеспечивать разделение потоков персонала (водителей и производственных рабочих) при движении от административно-бытовых помещений к рабочим местам и обратно.

Территория предприятия должно иметь ограждение в соответствии с действующими строительными нормами.

5.4.1.6 При размещении предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта на земельном участке, ограниченном двумя проездами общего пользования, ворота основного въезда следует предусматривать со стороны проезда с наименьшей интенсивностью движения.

5.4.1.7 При размещении автомобилей на открытой площадке для временного его хранения проезды и расстояния между автомобилями следует назначать в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

5.4.1.8 При проектировании привязки предприятий к дорожной сети следует учитывать технологическую последовательность расположения основного здания и прочих сооружений (автозаправки, складские помещения), необходимость внутренних транспортных путей, стоянок, зелёных насаждений, а также возможность дальнейшего развития предприятия, которые могут оказать влияние на дорожное движение.

Градостроительная ситуация должно оказывать влияние на конфигурацию участка, характер организации въездов и выездов.

5.4.1.9 Расстояние от площадок и навесов для хранения и ожидания подвижного состава до жилых и общественных зданий должно приниматься в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

5.4.1.10 Расстояние от границ территорий предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта до жилых домов, объектов социального значения, границ земельных участков следует принимать согласно требованиям действующих нормативных документов.

5.4.1.11 Расстояние от гаражей-стоянок, открытых площадок для стоянки легковых автомобилей, а также станции технического обслуживания до жилых домов и общественных зданий следует принимать по СН РК 3.01-01.

5.4.1.12 Топливозаправочный пункт для бензина и дизельного топлива, размещаемый на территории автотранспортного предприятия и производственных объединений, должен предусматривать в своем составе сооружения:

- подземные резервуары для хранения топлива;
- островки для размещения раздаточных колонок;
- павильон для установки пультов управления топливозаправочных пунктов.

5.4.1.13 Выход из павильона топливозаправочного пункта должен предусматриваться в сторону, противоположную раздаточной колонке.

5.4.1.14 На топливозаправочных пунктах следует предусматривать подъезд к подземным резервуарам для слива топлива из автомобильных цистерн.

5.4.1.15 У горловины подземного резервуара для топлива следует предусматривать площадку для обеспечения свободного подхода к приемным и замерным устройствам.

5.4.1.16 Покрытие проездов у раздаточных колонок, площадок резервуаров должно проектироваться стойким к воздействию нефтепродуктов.

5.4.1.17 Участок предприятия необходимо располагать максимально близко к улице и ориентировать на транспортную сеть.

5.4.2 Требования к объемно-планировочным решениям

5.4.2.1 Объемно-планировочные и конструктивные решения зданий и сооружений предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта с учетом производственной мощности и технологического процесса (объема работ по техническому обслуживанию, количества постов технического обслуживания и ремонта, а также численности работающих) следует принимать в соответствии с положениями и требованиями действующих нормативных документов.

5.4.2.2 Въезд на территорию предприятия должен предшествовать выезду по направлению движения и проезду общего пользования.

5.4.2.3 При проектировании выездов и въездов, в том числе и подземных гаражей-стоянок, расстояние от зданий должно соответствовать требованиям СН РК 3.01-01 и других действующих нормативных документов.

5.4.2.4 В подземных гаражах-стоянках не допускается хранение автомобилей для перевозки фекальных жидкостей и мусора, ядовитых, инфицирующих и горюче-смазочных материалов.

5.4.2.5 При проектировании должны соблюдаться нормируемые расстояния между автомобилями и элементами зданий с учетом требований нормативно-технических документов.

5.4.2.1 Помещения хранения подвижного состава

5.4.2.1.1 Для пристроенных и встроенных в общественные здания помещений хранения подвижного состава следует предусматривать устройство самостоятельных инженерных коммуникаций (вентиляции, водопровода, электросетей и т.п.).

5.4.2.1.2 Для перемещения подвижного состава в многоэтажных зданиях следует предусматривать ramпы или наклонные перекрытия.

5.4.2.1.3 В помещениях хранения подвижного состава следует предусматривать колесоотбойные устройства вдоль стен, к которым автомобили устанавливаются торцевой и продольной сторонами.

5.4.2.1.4 В зданиях предприятия, где предусмотрено хранение подвижного состава, помещения технического обслуживания и текущего ремонта могут размещаться только на первом и последнем этажах без транзитного движения автомобилей (при изолированных ramпах).

5.4.2.1.5 Из помещений хранения подвижного состава, расположенных в подвальном и цокольном этажах, следует предусматривать рассредоточенные выезды непосредственно наружу.

5.4.2.1.6 Размеры наружных ворот для въезда и выезда подвижного состава необходимо принимать с учетом габаритов приближения в соответствии с нормативными документами действующих на территории Республики Казахстан.

5.4.2.1.7 В отдельных изолированных помещениях должно предусматриваться хранение каждой из следующих групп подвижного состава для перевозки:

- а) ядовитых материалов;
- б) инфицирующих материалов;
- в) горюче-смазочных материалов;
- г) фекальных жидкостей и мусора.

5.4.2.1.8 Для выполнения отдельных видов или группы работ технического обслуживания и ремонта подвижного состава, устанавливаемых технологической частью проекта, с учетом их противопожарной опасности и санитарных требований следует предусматривать отдельное помещение с противопожарными перегородками и перекрытиями в зависимости от степени огнестойкости здания.

5.4.2.1.9 Для обеспечения пожаробезопасности в помещениях хранения подвижного состава группы (в) следует предусматривать:

- размещение этих помещений у наружных стен с обеспечением естественного проветривания не менее однократного воздухообмена в час;
- устройство вытяжной вентиляции;
- устройство световой и звуковой сигнализации от газоанализаторов перед въездом (выездом) в помещение при образовании взрывоопасной концентрации и работе вытяжной вентиляции.

5.4.2.2 Производственно-складские помещения

5.4.2.2.1 Производственные помещения предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны проектироваться в соответствии с требованиями СН РК 3.02-27 и других действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

5.4.2.2.2 Помещения для выполнения окрасочных работ следует проектировать в соответствии с требованиями действующих нормативных документов на территории Республики Казахстан.

5.4.2.2.3 Для производства постовых работ ремонта и технического обслуживания автомобильного транспорта, перевозящих фекальные жидкости и мусор, ядовитые, инфицирующие, горюче-смазочные материалы, для каждого типа следует предусматривать отдельные помещения для хранения, отвечающие требованиям действующих строительных норм.

5.4.2.2.4 Для транспортных средств, предназначенных для перевозки пищевых продуктов, после их наружной мойки (кабин, шасси и трансмиссии) следует предусматривать отдельные посты санитарной обработки кузовов. Для хранения химикатов и приготовления моющих растворов, предназначенных для санитарной обработки кузовов, следует предусматривать отдельное помещение.

5.4.2.2.5 Посты для ремонта и технического обслуживания автомобилей, где по технологическому процессу предусматривается работа двигателя, должны быть оборудованы местными установками для отвода отработавших газов.

5.4.2.2.6 Производственно-складские помещения текущего обслуживания и текущего ремонта предприятий по обслуживанию автомобилей I, II и III категории следует размещать в одном здании.

5.4.2.2.7 Помещения для хранения транспортных средств допускается размещать с производственно-складскими помещениями ремонта и технического обслуживания автомобилей в одном здании предприятий.

5.4.2.2.8 При проектировании складских помещений на предприятиях по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо учитывать требования СН РК 3.02-29.

5.4.2.2.9 Работы по ремонту приборов системы питания допускается производить в одном помещении категории Д по взрывопожарной и пожарной безопасности.

5.4.2.2.10 Для хранения запасных частей и материалов, указанных ниже в каждом подпункте, следует предусматривать отдельное помещение с противопожарными перегородками и перекрытиями в зависимости от степени огнестойкости здания

с учетом требований технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности»:

а) двигателей, агрегатов, узлов, деталей, непожароопасных материалов, металлов, инструмента, ценного утиля (цветной металл и т.п.);

б) автомобильных шин (камер и покрышек);

в) смазочных материалов;

г) лакокрасочных материалов;

д) твердых сгораемых материалов (бумага, картон, ветошь).

5.4.2.2.11 Помещения для ремонта и технического обслуживания автомобилей должны оснащаться противооткатными упорами, устанавливаемыми под колесо транспортных средств, страховочными подставками (козелками, тумбами) и специальными подставками на башмаки стоек подъемника в соответствии с технологической потребностью и нормативными документами, действующими на территории Республики Казахстан.

5.4.2.2.12 Подачу транспортных средств на посты окраски и сушки следует предусматривать способами, исключающими запуск двигателя и образование искрения.

5.4.2.2.13 Для производства работ по ремонту стартерных аккумуляторных батарей следует предусматривать три помещения для:

- ремонта и зарядки;

- хранения кислоты;

- приготовления электролита.

5.4.2.2.14 На тупиковых осмотровых канавах следует предусматривать устройство упоров для колес транспортных средств в целях обеспечения безопасности.

5.4.2.2.15 Зарядные помещения категории А по взрывопожарной и пожарной опасности необходимо размещать в зданиях не ниже IV степени огнестойкости.

5.4.2.2.16 Участки для выполнения сварочных работ должны обеспечиваться централизованным газоснабжением.

5.4.2.2.17 Прокладка газовых коммуникаций должна предусматриваться только в пределах помещений сварочного участка.

5.4.2.2.18 Осмотровые каналы и эстакады, за исключением канав, оборудованных ленточными конвейерами, должны иметь направляющие реборды по всей длине или другие устройства, предотвращающие падение автомобилей в канаву или с эстакады во время его передвижения.

5.4.2.2.19 Осмотровые каналы должны быть оборудованы приточно-вытяжной вентиляцией.

5.4.2.2.20 Размеры осмотровых канав должны быть определены в зависимости от типа транспортного средства, применяемого технологического оборудования.

5.4.2.2.21 Помещение для хранения смазочных материалов с размещением емкостей для свежих и отработавших масел и смазок, насосного оборудования для их транспортировки следует проектировать у наружной стены здания с непосредственным выходом наружу.

5.4.2.2.22 Кузнечно-прессовый и сварочный участки должны размещаться в помещениях со стенами и полами, выполненными из негорючих материалов.

5.4.2.2.23 Стены канав, приямков, траншей или тоннелей должны быть облицованы керамической плиткой светлых тонов.

5.4.2.2.24 Участки работ в общем производственном помещении, на которых согласно технологическому процессу происходит выделение вредных веществ (газа, пыли, паров), а также тепла и шума, необходимо размещать в отдельных изолированных помещениях.

5.4.2.3 Административные и бытовые помещения

5.4.2.3.1 При проектировании административных и бытовых помещений предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны соблюдаться требования СН РК 3.02-08 и нормативных документов, действующих на территории Республики Казахстан.

5.4.2.3.2 Состав и площади административных и бытовых помещений определяют с учетом численности производственного персонала по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта.

5.4.2.3.3 Кабинет предрейсового и послерейсового осмотра водителей, диспетчерской, профориентации, помещения механиков контрольно-пропускного пункта относятся к административным помещениям автотранспортных предприятий, при их проектировании следует соблюдать строительные нормы.

5.4.2.3.4 В целях обеспечения безопасности жизни людей необходимо обеспечить проведение лечебно-профилактической работы на предприятиях, а также следует предусматривать центры и кабинеты здоровья, предрейсового и послерейсового осмотра. При необходимости следует предусматривать медпункты и аптеки.

5.4.2.3.5 Кабинет предрейсового и послерейсового осмотра водителей следует размещать при помещении для оформления и выдачи путевых документов.

5.4.2.3.6 При кабинетах руководителей предприятий и их заместителей должны быть предусмотрены приемные.

5.4.2.3.7 Для хранения уличной одежды водителей допускается предусматривать гардеробные с обслуживанием и количеством мест на вешалках, равным их численности.

5.4.2.3.8 Диспетчерскую необходимо размещать смежно с помещением для оформления путевых документов (шоферской).

5.4.2.3.9 Площадь помещения для временного отдыха водителей и кондукторов должна размещаться в административных или бытовых зданиях не выше 2-го этажа.

5.4.2.3.10 Вместимость залов собраний на предприятиях следует принимать с учетом водителей и кондукторов, работающих в наиболее многочисленной смене.

5.4.2.3.11 Санитарные узлы в многоэтажных бытовых, административных и производственных помещениях должны быть на каждом этаже.

5.4.2.3.12 Вход в санитарный узел должен предусматриваться через тамбур с

самозакрывающейся дверью.

5.4.2.3.13 Для работающих в зонах постовых работ технического обслуживания и ремонта автомобилей предусматриваются помещения для отдыха, психологической разгрузки, обогрева и охлаждения.

5.5 Дополнительные требования для предприятий по обслуживанию газобаллонных автомобилей

5.5.1 На территории предприятий по обслуживанию газобаллонных автомобилей следует предусматривать площадку под навесом из несгораемых материалов для поста слива сжиженного нефтяного газа или выпуска сжатого природного газа с последующей дегазацией (продувкой) баллонов негорючим (инертным) газом. Площадку следует размещать с подветренной стороны по отношению к производственным и вспомогательным зданиям предприятия.

5.5.2 На предприятиях по обслуживанию газобаллонных автомобилей должна предусматриваться площадка под навесом из несгораемых материалов для складирования автомобильных порожних дегазированных баллонов.

5.5.3 Хранение газобаллонных автомобилей в подземных гаражах-стоянках не допускается.

5.5.4 В помещениях хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта, диагностирования и регулировочных работ газобаллонных автомобилей при аварийной ситуации, связанной с утечкой сжатого природного газа или сжиженного нефтяного газа в количестве, превышающем значения, приведенные в нормативных документах действующих, на территории Республики Казахстан, должны предусматриваться следующие мероприятия:

- устройство системы автоматического контроля газовой среды;
- устройство аварийного освещения помещений и всех путей эвакуации из них;
- создание условий постоянного естественного проветривания.

5.5.5 В многоэтажных зданиях указанные помещения должны быть оборудованы вышеперечисленными системами независимо от количества возможного поступления сжиженного нефтяного и сжатого природного газа в эти помещения.

5.5.6 Проектирование помещений и сооружений предприятий ремонта и технического обслуживания автотранспортных средств, работающих на природном газе, должно осуществляться с учетом ограничительных требований, указанных в действующем перечне категорий помещений и зданий по взрывопожарной и пожарной опасности, классов взрывоопасных и пожароопасных зон.

5.5.7 Предприятия по обслуживанию и ремонту газобаллонных автомобилей должны иметь в своём составе:

- пост проверки герметичности газобаллонного оборудования;
- пост выпуска компримированного природного газа или слива сжиженного углеводородного газа и дегазации баллонов;
- помещение или открытую площадку для хранения дегазированных опорожнённых баллонов;

- металлические шкафы или навесы из негорючих материалов для хранения наполненных и пустых баллонов с негорючим продувочным газом;

- газгольдеры для сжатых газов и (или) резервуары для сжиженного углеводородного газа, в которые осуществляется опорожнение автомобильных топливных баллонов;

- помещение или площадку поста регулировки, диагностирования и других работ по обслуживанию газовой системы питания непосредственно на автомобилях;

- открытую площадку для хранения газобаллонных автомобилей на сжатом природном газе или сжиженном углеводородном газе.

5.5.8 В помещениях для хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта, диагностирования и регулировочных работ газобаллонных автомобилей в нормальном режиме следует предусматривать механическую обще-обменную приточно-вытяжную вентиляцию, рассчитанную из условия работы двигателей автомобилей на бензине или дизельном топливе с учетом постоянно действующей естественной вентиляции в объеме однократного воздухообмена.

5.5.9 Все системы вытяжной вентиляции должны быть взрывозащищенными.

5.5.10 Не допускается проектировать системы приточной вентиляции с рециркуляцией воздуха.

5.5.11 В помещениях вытяжных вентиляционных камер следует предусматривать естественную вентиляцию.

5.5.12 На воздуховодах приточных систем в пределах вентиляционных камер, обслуживающих помещения хранения и постов технического обслуживания и транспортных средств, диагностирования и регулировочных работ газобаллонных автомобилей, следует предусматривать устройство обратных клапанов.

5.5.13 В предприятиях, эксплуатирующих автомобили с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном газе, системой автоматического контроля газовой среды должны оборудоваться также заглубленные помещения насосных станций водоснабжения и канализации, размещаемые на территории предприятия, приемные резервуары в помещениях очистки сточных вод от мойки автомобилей с выполнением мероприятий по автоматическому включению вентиляционных систем для проветривания.

5.5.14 Электрооборудование помещений, отделенных от вышеперечисленных помещений для автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном газе, стеной с проемами или без проемов должно отключаться при срабатывании систем контроля газовой среды одновременно с электрооборудованием соответствующего помещения.

5.5.15 Системы вентиляции должны иметь устройства дистанционного пуска, расположенные у эвакуационных выходов снаружи помещения.

5.5.16 Помещения трансформаторных подстанций, распределительных и групповых щитов, от которых осуществляется питание систем и установок, остающихся в работе при срабатывании системы контроля газовой среды в помещениях с возможным поступлением тяжелых взрывоопасных газов, следует проектировать согласно правилам устройства

электроустановок Республики Казахстан и других действующих нормативных документов.

5.5.17 Звуковая сигнализация должна обеспечивать оповещение о срабатывании системы автоматического контроля газовой среды всех работающих в здании. Световая сигнализация должна предусматриваться проектом в помещениях, а также со стороны входов смежных помещений и в помещении с постоянным круглосуточным пребыванием людей (помещение охраны, диспетчерской и т.п.).

5.5.18 На площадках и в помещениях хранения, постов ремонта и технического обслуживания, диагностирования и регулировочных работ транспортных средств с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном газе, не допускается устройство подземных сооружений: подвалов, калориферных камер для открытых стоянок автомобилей, каналов, прямков, осмотровых канав, тоннелей, колодцев, за исключением прямков в участке мойки автомобилей.

5.5.19 Для отвода сточных вод в предприятиях по обслуживанию автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном газе, следует предусматривать:

- гидрозатворы на трубопроводе от мойки автомобилей в местные очистные сооружения;
- колодцы с гидрозатворами перед присоединением канализационной сети для дождевых вод к городской сети.

5.5.20 Вытяжную вентиляцию следует проектировать с естественным побуждением, приточную - с искусственным, включаемую при срабатывании системы автоматического контроля газовой среды. Устройство приточной вентиляции допускается без подогрева воздуха.

5.5.21 При устройстве водопроводных и канализационных колодцев на открытых площадках для хранения автомобилей с двигателями, работающими на сжиженном нефтяном газе, необходимо выполнять в соответствии с требованиями СН РК 4.03-01.

5.5.22 Помещения насосно-компрессорного отделения и участка дегазации баллонов для сжиженного нефтяного газа следует проектировать в соответствии с требованиями СН РК 4.03-01.

5.6 Проектирование инженерных сетей и систем

5.6.1 Требования по водоснабжению и канализации

5.6.1.1 При проектировании водоснабжения и канализации предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны соблюдаться требования СН РК 4.01-03 и СН РК 4.01-01.

5.6.1.2 При хранении на открытой площадке смешанного парка подвижного состава расход воды на наружное пожаротушение следует определять для общего количества автомобилей по среднеарифметической норме, установленной для транспортных средств каждой категории.

5.6.1.3 При применении системы оборотного водоснабжения для мойки легковых автомобилей и автобусов на заключительной стадии моечного процесса следует предусматривать обмыв наружных поверхностей их кузовов свежей технической водой, в случае отсутствия технического водопровода водой питьевого качества.

5.6.1.4 Для очистки сточных вод от постов санитарной обработки автомобилей, перевозящих пищевые продукты, следует предусматривать самостоятельные очистные сооружения оборотного водоснабжения со сбросом излишков воды при ополаскивании водой питьевого качества в сеть бытовой канализации.

5.6.1.5 Для очистки сточных вод от мойки автомобилей, перевозящих фекальные жидкости и мусор, ядовитые и инфицирующие материалы, следует предусматривать отдельные для каждого типа подвижного состава очистные сооружения со сбросом после очистки в сеть бытовой канализации.

5.6.1.6 Производственные сточные воды, содержащие нефтепродукты, тетраэтилсвинец, взвешенные вещества, краску, кислоты и щелочи, должны очищаться до поступления их в наружную канализационную сеть на местных установках.

5.6.1.7 Система канализации предприятий технического обслуживания автомобилей должна быть отдельной и состоять из сетей хозяйственно-бытовой, производственной и дождевой канализации.

5.6.1.8 При определении расчетного расхода воды на пожаротушение не следует учитывать расход воды на мойку автомобилей, деталей и технологического оборудования, прием душа, мытье полов и поливку территории.

5.6.1.9 Для технологических процессов с одинаковыми требованиями к качеству воды и близкими по характеристике загрязнениями, вносимыми в воду, следует предусматривать системы оборотного водоснабжения в виде отдельных замкнутых циклов для мойки подвижного состава, мойки агрегатов, узлов и деталей, окраски подвижного состава.

5.6.1.10 Использование воды питьевого качества для производственного водоснабжения допускается в виде исключения при условии отсутствия технического водопровода и при обосновании нецелесообразности устройства системы оборотного водоснабжения.

5.6.1.11 На трубопроводах, подающих производственные сточные воды (нефтепродукты, краскосодержащие и содержащие моющие растворы) на местные очистные сооружения, следует предусматривать гидрозатворы.

5.6.1.12 Сточные воды от мытья полов помещений хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава, включая посты заправки автомобилей маслами, следует направлять на подпитку очистных сооружений системы оборотного водоснабжения мойки подвижного состава или в дождевую канализацию.

5.6.1.13 Для защиты канализационной сети и очистных сооружений предприятия от засорения при поступлении сточных вод от мойки автомобилей и постов подготовки к окраске подвижного состава следует предусматривать специальные устройства, лотки (в пределах помещения), колодцы или приемки с защитными решетками.

5.6.1.14 На подводящем трубопроводе необходимо устанавливать электромагнитный вентиль для обеспечения бесперебойной автоматической подпитки в зависимости от максимального (верхнего) и минимального (нижнего) уровней воды в резервуаре.

5.6.1.15 Бак для сбора нефтепродуктов должен обеспечивать накопление всплывающих в безнапорных гидроциклонах нефтепродуктов, которые через плавающие воронки по отводной трубе сливаются в бак.

5.6.1.16 Трапы и колодцы для приема сточных вод от мытья полов в помещениях хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава и дождеприемные колодцы для приема поверхностных сточных вод с площадок открытого хранения следует размещать на проездах и проходах между автомобилями.

5.6.1.17 Очистные сооружения для очистки наиболее загрязненной части поверхностных сточных вод с площадок и проездов на территории предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автотранспортных средств следует рассчитывать на прием сточных вод.

5.6.1.18 Отвод поверхностных сточных вод с территории топливозаправочного пункта следует производить в сеть дождевой канализации предприятия через приемный колодец с гидрозатвором без устройства местных очистных сооружений.

5.6.1.19 Насосные станции для перекачки производственных сточных вод следует относить к III категории по надежности подачи воды.

5.6.1.20 Для подачи воды, необходимой для ополаскивания автомобилей, должны быть установлены самостоятельные насосы, если в моечных установках для этих целей не предусмотрены насосы, а указывается подвод воды от сети водопровода.

5.6.1.21 Очистку поверхностных сточных вод допускается производить на очистных сооружениях для сточных вод от мойки подвижного состава при условии их сбора в регулирующем резервуаре, обеспечивающем сбор поверхностных сточных вод со всей территории предприятий.

5.6.1.22 Очищенные поверхностные сточные воды должны использоваться для подпитки системы оборотного водоснабжения.

5.6.2 Требования по отоплению, вентиляции и кондиционированию

5.6.2.1 При проектировании отопления и вентиляции предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны соблюдаться требования СН РК 4.02-01 и настоящих строительных норм, действующих на территории Республики Казахстан.

5.6.2.2 В помещениях хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава следует предусматривать отопление с применением:

- приточной вентиляции, переключаемой на рециркуляцию во внерабочее время;
- воздушно-отопительных агрегатов;

- воздушно-тепловых завес;
- водяной системы отопления местными нагревательными приборами с гладкой поверхностью без оребрения.

5.6.2.3 Системы вентиляции и воздушного отопления, работающие с рециркуляцией, должны иметь автоматическое и дистанционное централизованное отключение (в объеме всего здания) при пожаре.

5.6.2.4 В помещениях и рабочих зонах, в которых содержатся горючие вещества, выделяющие пожаровзрывоопасные пары, должна быть установлена естественная или принудительная приточно - вытяжная вентиляция.

5.6.2.5 В период времени, соответствующий максимальному количеству людей, вентиляционная система должна работать с полной нагрузкой.

5.6.2.6 Системы вентиляции и воздушного отопления должны иметь автоматическое и дистанционное централизованное отключение при пожаре, кроме систем, обслуживающих тамбур-шлюзы.

5.6.2.7 Устройства дистанционного централизованного отключения указанных систем следует размещать вне помещений с рециркуляцией воздуха вблизи эвакуационных выходов из здания.

5.6.2.8 Включение и выключение воздушно-тепловых завес должно осуществляться автоматически в зоне ворот или от механизмов открывания ворот.

5.6.2.9 Для обеспечения требуемых условий воздушной среды в помещениях хранения, постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава следует предусматривать общеобменную приточно-вытяжную вентиляцию с механическим побуждением с учетом режима работы предприятия и количества вредных выделений, устанавливаемых в технологической части проекта.

5.6.2.10 В многоэтажных гаражах-стоянках, где уровни изолированы друг от друга и от рампы, приточные и вытяжные вентиляционные системы (вентилятор и воздуховоды) помещений для хранения автомобилей должны быть отдельными для каждого этажа.

5.6.2.11 В помещениях постов технического обслуживания и текущего ремонта подвижного состава удаление воздуха системами общеобменной вентиляции следует предусматривать из верхней и нижней зоны поровну с учетом вытяжки из осмотровых канав, подачу приточного воздуха - рассредоточенно в рабочую зону и в осмотровые канавы, также в прямки, соединяющие осмотровые канавы, и в тоннели, предусматриваемые для выхода из проездных канав.

5.6.2.12 Системы вентиляции воздушного отопления для помещений хранения подвижного состава следует проектировать отдельно от аналогичных систем другого назначения.

5.6.2.13 В помещениях постов технического обслуживания и ремонта транспортных средств на участках и топливозаправочных пунктов подвижного состава на постах, связанных с работой двигателей автомобилей, следует предусматривать местные отсосы.

5.6.2.14 В помещениях моек автомобилей вытяжку воздуха следует предусматривать из верхней зоны, приток - в рабочую зону.

5.6.2.15 Кратность воздухообмена для безопасного ведения работ в указанных помещениях определяется проектом производства работ.

5.6.2.16 В помещениях постов следует предусматривать местные отсосы.

5.6.2.17 Системы вытяжной вентиляции помещений для размещения окрасочного и аккумуляторного отделений (участков) не допускается объединять между собой и с системами вытяжной вентиляции других помещений.

5.6.2.18 Конструкция вытяжных шахт должна исключить возможность проникновения дыма с одного этажа на другой за счет устройства огнезадерживающих клапанов с управлением от системы противопожарной автоматики и дистанционным ручным управлением, расположенных у выходов из помещения.

5.6.3 Электротехнические устройства

5.6.3.1 Проектирование электротехнических устройств на предприятиях по ремонту и техническому обслуживанию автотранспортных средств необходимо осуществлять в соответствии с требованиями СН РК 4.04-07 и других нормативных документов, действующих на территории Республики Казахстан.

5.6.3.2 При проектировании электротехнических устройств предприятий по обслуживанию автомобилей должны соблюдаться требования правил устройства электроустановок и настоящих строительных норм, действующих на территории Республики Казахстан.

Примечание - Категорирование надежности электроснабжения систем инженерного оборудования зданий и сооружений (автоматическая сигнализация, пожаротушение, дымоудаление и пр.) определяется требованиями соответствующих норм.

5.6.3.3 Система оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре должна включаться автоматически от командного сигнала, формируемого автоматической установкой пожарной сигнализации или пожаротушения.

5.6.3.4 Установками автоматического пожаротушения должны быть оборудованы помещения хранения, постов технического обслуживания и транспортных средств (кроме постов мойки), диагностирования и регулировочных работ подвижного состава.

5.6.3.5 Размещение датчиков контроля газовой среды в помещениях зданий и сооружений необходимо предусматривать в соответствии с действующими строительными нормами и другими нормативными документами на территории Республики Казахстан.

5.6.3.6 Автоматическое пожаротушение помещений окрасочных работ, краскоприготовительной и хранения лакокрасочных материалов необходимо учитывать требования соответствующих норм.

5.6.3.7 Складские помещения для хранения химикатов и сгораемых материалов, а также агрегатов и деталей в сгораемой таре (упаковке) должны оборудоваться установками автоматического пожаротушения в соответствии со СН РК 2.02-02.

5.6.3.8 Искусственное освещение должно предусматриваться во всех помещениях.

5.6.3.9 Светильники, установленные в ниши осмотровых канав, должны быть защищены от механических повреждений.

5.6.3.10 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо предусмотреть эвакуационное освещение в коридорах, основных проходах и на лестницах, служащих для эвакуации людей.

5.6.3.11 При устройстве освещения территории предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта искусственным освещением, необходимо предотвратить попадание прямых лучей и бликов в окна зданий, расположенных поблизости.

5.6.3.12 Для надлежащего освещения на большую глубину помещений следует применять ленточное или сплошное остекление.

5.7 Обеспечение безопасности и доступности для маломобильных групп при эксплуатации

5.7.1 При проектировании предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта и прилегающая территория должна быть доступной для лиц с ограниченными возможностями кратчайшим путем достижения мест целевого посещения.

5.7.2 Необходимо исключить перепад уровней в помещениях на путях перемещения маломобильных групп, а при резкой смене высоты пола для защиты от падения следует ставить ограждения.

5.7.3 В процессе проектирования, строительства и эксплуатации предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо перед входом, предназначенным для маломобильных групп населения, предусматривать площадку, а также необходимо защищать ее от атмосферных осадков.

5.7.4 На путях эвакуации устройство автоматической или полуавтоматической двери следует дублировать проемами с распашными полотнами.

5.7.5 Двери должны быть максимально удобными и безопасными для маломобильных групп населения.

5.7.6 В процессе проектирования, строительства предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта входные лестницы должны быть оборудованы пандусами с поручнями со всех открытых сторон.

5.7.7 При проектировании пандусов необходимо учесть все продольные уклоны на путях движения, а также они не должны превышать соответствующие параметры.

5.7.8 Бордюрные пандусы на пешеходных переходах должны полностью располагаться в пределах зоны, предназначенной для пешеходов, и не должны выступать на проезжую часть.

5.7.9 Покрытие пешеходных дорожек, тротуаров и пандусов должно быть из твердых материалов, ровным, шероховатым, без зазоров, не создающим вибрацию при движении, а также предотвращающим скольжение, сохраняющим крепкое сцепление подошвы обуви, опор вспомогательных средств хождения и колес кресла-коляски при сырости и снеге.

5.7.10 Элементы стационарного оборудования, предназначенные для маломобильных групп населения, с целью обеспечения безопасности должны быть надежно закреплены. Также крепежные элементы оборудования, регуляторы, рычаги и т.п. не должны выступать за конструктивные плоскости оборудования.

5.8 Охрана окружающей среды

5.8.1 При размещении предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должно быть обеспечено выполнение требований в области охраны окружающей среды с учетом ближайших и отдаленных экологических, экономических, демографических и иных последствий эксплуатации объектов и соблюдением приоритета ее сохранения, биологического и ландшафтного разнообразия.

5.8.2 Ввод в эксплуатацию зданий, не оснащенных техническими средствами по очистке, обезвреживанию или использованию выбросов и сбросов, отходов загрязняющих веществ, обеспечивающих выполнение установленных требований в области охраны окружающей среды, запрещается.

5.8.3 Необходимо предусмотреть мероприятия по охране атмосферы от загрязнения, установку в цехах газопылеуловителей в местах наибольшего скопления газов и пыли в соответствии с технологическим процессом.

5.8.4 С целью предотвращения попадания нефтепродуктов со сточными водами в естественные водоемы пункты мойки должны быть подключены к городской системе водоснабжения и канализации.

5.8.5 Перед поступлением в канализацию вода должна проходить очистку в водоочистой установке.

5.8.6 Предприятия по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта должны проектироваться с учетом условий аэрации территорий и обеспечения санитарно-гигиенических норм качества атмосферного воздуха.

5.8.7 Ландшафтные планы должны включать сохранение природных ресурсов таких, как вода, почва, биологическое разнообразие, энергетические ресурсы, качество воздуха и другие природные ресурсы в интересах общества.

5.8.8 При посадке деревьев необходимо учитывать климатические условия, тип почвы, количество осадков, направление ветра, обслуживание растений.

5.8.9 Не допускается эксплуатация техники, имеющей подтекание горючесмазочных материалов, антифриза в производственных помещениях и на территории открытой стоянки. Необходимо организовать сбор использованной промасленной ветоши, отработанных масел и их сдачу.

5.8.10 Необходимо учитывать шумовые характеристики источников внешнего шума, уровни проникающего в помещения звука, требуемую величина их снижения, выбор мероприятий и средств шумозащиты, которые следует определять в соответствии с СН РК 2.04-02 и действующими нормативными документами.

6 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

6.1 Требования к сокращению энергопотребления

6.1.1 Для экономии энергоресурсов на обогрев или охлаждение здания изначальным требованием является значительное улучшение теплоизоляции защитных конструкций.

6.1.2 При проектировании предприятий по ремонту и обслуживанию автомобилей в целях повышения энергоэффективности здания необходимы:

- оснащение системы механической вентиляции средствами регенерации тепла;
- снижение потерь тепла на внешних поверхностях здания;
- замена окон;
- улучшение теплоизоляции остальных внешних элементов конструкции (стен, крыши);
- модернизация старых зданий и т.д.

6.1.3 Для обеспечения эффективного использования энергии ограждающие конструкции здания должны быть выполнены из энергосберегающих материалов.

6.1.4 Система автоматизации зданий обеспечивает эффективное управление отоплением, вентиляцией и охлаждением, горячей и холодной водой, освещением, что повышает эффективность эксплуатации и снижает затраты.

6.1.5 При совершенствовании энергетической эффективности зданий должны приниматься во внимание климатические условия внутри помещений, а также местные, необходимо учитывать экономическую эффективность. Эти меры не должны влиять на другие технические требования к зданиям, а также на их общедоступность, безопасность и целевое использование.

6.2 Рациональное использование природных ресурсов

6.2.1 При проектировании, строительстве предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта необходимо учесть рациональное использование природных ресурсов в соответствии с требованиями нормативно-технических документов Республики Казахстан в области природопользования.

6.2.2 Необходимо учитывать мероприятия по рациональному использованию водных ресурсов таких, как сокращение водопотребления, увеличение использования воды в системах оборотного и повторного водоснабжения, сокращение непроизводительных расходов и потерь воды, снижение и прекращение сброса загрязненных сточных вод, очистка сточных вод и др.

6.2.3 В процессе проектирования, строительства и эксплуатации предприятий по ремонту и техническому обслуживанию автомобильного транспорта, а также его территории должны быть предусмотрены меры по восстановлению природной среды, рациональному использованию природных ресурсов.

УДК 656.13.07

МКС 91.040.99

Ключевые слова: предприятия автомобилей, пост, технический осмотр, ремонт, стоянки, природный газ, обслуживание, резервуар.

ҚР ҚН 3.03-06-2014

СН РК 3.03-06-2014

Ресми басылым

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКА МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС, ТҮРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ ЖӘНЕ
ЖЕР РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ КОМИТЕТІ**

**Қазақстан Республикасының
ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ**

ҚР ҚН 3.03-06-2014

**АВТОМОБИЛЬ КӨЛПІН ЖӨНДЕУ ЖӘНЕ ТЕХНИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТ ЕТУ
КӘСІПОРЫНДАРЫ**

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

**КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА, ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА И УПРАВЛЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫМИ РЕСУРСАМИ МИНИСТЕРСТВА
НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ
Республики Казахстан**

СН РК 3.03-06-2014

**ПРЕДПРИЯТИЯ ПО РЕМОНТУ И ТЕХНИЧЕСКОМУ ОБСЛУЖИВАНИЮ
АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА**

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная